

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. คุณพงษ์จันทร์ นันทวงศ์ นักวิชาการสาธารณสุข 8
ประธานกลุ่มงานประกันสุขภาพ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เกศจักรหญิงนิรมล ถันดิธรรม เกศจักร 7
กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม [] [] []

แบบสอบถามเพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษา ความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด จากการใช้โปรแกรม
 สุขศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจรัสพิชากร อ.เมือง จ. นครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้
 เจตคติ และทักษะการปฏิบัติตัวในการป้องกันยาเสพติด คำตอบที่ได้จะเก็บเป็นความลับ และ
 ไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียน แต่จะเป็นประโยชน์และมีค่าอย่างยิ่งในการนำไปพัฒนางาน
 สุขศึกษา และการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดแก่กลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่นๆ ใน
 โอกาสต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล
- ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด
- ตอนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด
- ตอนที่ 4 ทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด

ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากนักเรียนด้วยดี

นายคำรพ พรรณราบ

นักศึกษาระดับปริญญาโท วิชาเอกสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
 สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลลงในช่องว่าง (....) เกี่ยวกับตัวท่าน ตามความเป็นจริง และ
ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับตัวท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. ปัจจุบันนักเรียนอายุ.....ปี
3. ขณะเรียนหนังสือ นักเรียนอาศัยอยู่กับ

() บิดา - มารดา	() ญาติ
() เพื่อน	() อื่น ๆ ระบุ.....
4. นักเรียนได้รับค่าจ้างจากผู้ปกครองเฉลี่ยวันละ.....บาท
5. เมื่อนักเรียนมีปัญหาส่วนตัว บุคคลแรกที่นักเรียนปรึกษา คือใคร

() บิดา - มารดา	() พี่น้อง และญาติ
() เพื่อน	() ครู
() อื่น ๆ ระบุ.....	
6. บ้านที่นักเรียนอาศัยอยู่มีสมาชิกในบ้านใช้ยาเสพติดหรือไม่

() ไม่ใช่	() ใช้	ประเภท () บุหรี่
		() ยาบ้า
		() กัญชา
		() สารระเหย
		() เฮโรอีน
		() อื่น ๆ ระบุ.....
7. นักเรียนเคยใช้ยาเสพติดหรือไม่

() ไม่เคย	เพราะ.....
() เคย	สาเหตุที่ใช้เพราะ.....

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 2 โปรดทำทุกข้อโดยเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวจากข้อ ก. ข. ค และ ง ที่กำหนดให้แล้วทำเครื่องหมายวงกลม ○ ล้อมรอบตัวอักษรหน้าข้อความที่ท่านเลือกในแต่ละข้อ

1. ยาเสพติด หมายถึง ก สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ ข สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วทำให้เกิดโทษต่อร่างกายและจิตใจ ค สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วทำให้สบายใจขึ้น ง สิ่งที่เสพเข้าไปแล้วสามารถคลายเครียดได้ 2. ยาเสพติดในข้อใดจัดเป็นประเภท ยาเสพติดให้โทษ ประเภท ก กัญชา ข โคเคอิน ค ยาบ้า ง สารระเหย 3. โทษร้ายแรงของเฮโรอีนคือข้อใด ก สมองและ สติปัญญาเสื่อม ข ทำให้ซูบผอม ไม่มีแรง ค ทำให้เกิดความเครียด โมโหง่าย ง สุขภาพทรุดโทรม 4. เราสามารถสังเกตลักษณะท่าทางของผู้ที่ติดยาเสพติดได้โดย ก สุขภาพทรุดโทรม หน้าตาเลือนลอย ข ผอมซูบซีดเบื่อหน่ายการเรียน เกียจคร้าน ค พฤติกรรมหลบ ๆ ซ่อน ๆ หงุดหงิด ง ที่กล่าวมาถูกหมดทุกข้อ	5. สารสำคัญอะไรที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีอาการติดยุหรี่ ก ทาร์ ข นิโคติน ค น้ำมันดิน ง คาร์บอนมอนนอกไซด์ 6. ผู้ที่เสพยาบ้ามีโทษตามกฎหมายคือ ก จำคุก 1 เดือน ข จำคุก 2 เดือน ค จำคุก 4 เดือน ง จำคุก 6 เดือน 7. ข้อใดคือโทษจากการเสพยาบ้า ก เพื่อกล้ง ประสาทหลอน ข อาเจียนเป็นเลือด ค หมดแรงงุงใจในชีวิตประจำวัน ง ลงแดง อ่อนเพลีย 8. สารพิษในกัญชามีฤทธิ์ทำลายส่วนใดของร่างกายมากที่สุด ก หลอดลม ข ปอด ค สมอง ง หัวใจ

9. ข้อใด เป็นชื่อที่ใช้เรียก “ยาบ้า” ทั้งหมด ก ยาขยัน ยาดี๊บ ยาแก้งวง ข ยาขยัน ยานำรุงพลัง ยาเฮ ค ยานำรุงพลัง ม้าขาว แคลป์ ง แอมเฟตามีน ยาดี๊บ ผงขาว 10. สาร “โทลูอิน” ในสารระเหยทำให้เกิดโทษต่อร่างกายคือ ก ทำลายประสาท ข ทำให้เป็นโรคมะเร็ง ค ทำลายระบบย่อยอาหาร ง ทำให้เกิดโรคมะเร็ง 11. ข้อใดคือการพิษเฉียบพลันเมื่อสูดดมสารระเหย ก ชัก หมดสติ ข เลือดกำเดาออก ค อาเจียนเป็นเลือด ง ทำให้เกิดหัวใจวายได้ 12. อาการของผู้ติดยาที่สำคัญ คือ ก สุขภาพร่างกายอ่อนแอ ทрудโทรม ข หายใจอึดอัด แน่นหน้าอก ค เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ ง ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย 13. การสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคมะเร็งบริเวณใดมากที่สุด ก มะเร็งกล่องเสียง ข มะเร็งหลอดลม ค มะเร็งหลอดอาหาร ง มะเร็งปอด 14. ผู้ที่เสพยาโรอินมักจะเสียชีวิตด้วยสาเหตุใด ก เสพมากเกินไปขนาด ข ไม่ยอมรับประทานอาหาร	ค ลงแดง ง เจ็บป่วยตาย 15. โทษของกัญชามีผลอย่างไรต่อผู้เสพ ก ทำให้ทุรนทุราย ข ทำให้นอนหลับไม่สนิท ค ทำให้เกิดความหวาดกลัว ง ทำให้เบื่ออาหาร 16. ผู้ที่เสพยาโรอิน จะทำให้เกิดอาการอย่างไร ก ก้าวร้าว ข เฉื่อยชา หม่อมลอย หมดแรงจูงใจในชีวิต ค เป็นโรควงเวียน ง พิการ์ 17. การเกิดพิษเฉียบพลัน หลังสูดดมสารระเหยมีอาการอย่างไร ก ตื่นเต้น ควบคุมตัวเองไม่ได้ ค ประสาทหลอน ข ชาปลายมือปลายเท้า กระจกฝ้า ค ตาแดง ค ปวดท้อง ท้องเดิน น้ำหนักลด ง กล้ามเนื้อกระตุก หงุดหงิด 18. ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ถ้าสูบกัญชามีผลกระทบต่อทารกในครรภ์อย่างไร ก ทำให้ทารกเสียชีวิต ข น้ำหนักน้อย พิการ์ ค แท้งบุตร ง กลอดก่อนกำหนด

19. สารพิษสำคัญในควันบุหรี่ที่ทำให้เกิดโรคหัวใจ ได้แก่ ก นิโคติน ข ทาร์ ค ไฮโดรเจนไซยาไมด์ ง กลิเซอรอล 20. ยาฆ่าออกฤทธิ์อยู่ในร่างกายผู้เสพ 3-6 ชั่วโมงหลังจากนั้นจะเกิดอาการอย่างไร ก หงุดหงิด และขาดสมาธิทันที ข เกรียด ค ชักกระตุก ง เบื่อหน่ายชีวิต 21. สาเหตุที่ทำให้ยาเสพติดระบอบได้เร็วที่สุดคือ ก ลักลอบขายกันมากเพราะได้ค่าตอบแทนสูง ข มีการชักชวนให้ใช้ยาเสพติด ค ขาดการป้องกัน ง ขาดความรู้ 22. ข้อใดต่อไปนี้นำให้ แก๊งชาย ก. มีโอกาสติดยาเสพติดมากที่สุด ก เรียนห้องเดียวกับเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด ข เพื่อนมาชวนให้ทดลองเสพ ค รับฝากยาเสพติดไปให้เพื่อน ง เห็นเพื่อนเสพยาเสพติด 23. ข้อใดเป็นผลกระทบต่อสังคมที่รุนแรงที่สุดเมื่อมีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ก ประชากรขาดคุณภาพ ข สูญเสียงบประมาณในการปราบปราม ค ประชากรยากจนลง	ง ประชากรเสียสุขภาพ 24. ถ้าคนในประเทศติดยาเสพติดกันมากจะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติในข้อใดมากที่สุด ก ขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ ข ขาดความเชื่อถือจากต่างประเทศ ค การทำงานของประชากรได้น้อยลง ง การพัฒนาประเทศเป็นไปได้ช้าลง 25. ถ้าหมู่บ้านที่นักเรียนอยู่มียาเสพติดระบอบข้อใดที่ได้ผลดีที่สุดในการป้องกันตนเองและครอบครัวไม่ให้ไปใช้ยาเสพติด ก ปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน ข ไม่รับฝากยาเสพติด ค ไม่คบเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด ง ไม่เข้าไปในแหล่งยาเสพติด 26. นักเรียนชั้น ม.2/2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งมีนักเรียน 4-5 คน มักหลบครูไปมั่วสุมยาเสพติดในห้องน้ำ และหลังโรงเรียนนักเรียนในห้องนี้ จะได้รับผลกระทบดังนี้ ยกเว้น ข้อใด ก นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นอาจถูกชักชวนให้ใช้ยาเสพติด ข นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นอาจถูกขโมยเงิน ค นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นอาจถูกครูรังเกียจ ง นักเรียนคนอื่นๆ ในชั้น อาจถูกมองว่าใช้ยาเสพติดเหมือนกัน

27. หมู่บ้านแห่งหนึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีการแพร่ระบาดของยาบ้ามาก ถ้าครอบครัวของนักเรียนอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้และถูกชักชวนให้ใช้ยาบ้า นักเรียนมีแนวทางในการป้องกันตนเองและครอบครัวจากการใช้ยาบ้าดังนี้ <u>ยกเว้น</u> ข้อใด ก. หนีออกจากสถานการณ์ที่ถูกชักชวน ข. ไม่หลงเชื่อคำชักชวน ค. ต่อว่าด้วยถ้อยคำที่รุนแรง ง. ปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้ใช้สารเสพติด	30. นักเรียนจะเสนอกิจกรรมเพื่อมีส่วนร่วมในการป้องกันการใช้ยาเสพติดและการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในสังคมได้ <u>ยกเว้น</u> ข้อใด ก. ร่วมจัดกิจกรรมแข่งกีฬาเพื่อห่างไกลยาเสพติด ข. ร่วมจัดกิจกรรมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสังคม ในการป้องกันการระบาดของยาเสพติด ค. รวมกลุ่มกันจัดงานสังสรรค์เพื่อความสนุกสนาน ง. จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับยาเสพติด
28. จากสถานการณ์ในข้อ 27 นักเรียนและครอบครัวอาจถูกหลอกให้ใช้ยาบ้า นักเรียนมีแนวทางในการป้องกันตนเองและครอบครัวดังนี้ <u>ยกเว้น</u> ข้อใด ก. ไม่รับของจากคนอื่น ๆ ข. ไม่ลองใช้ ค. หลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้สารเสพติด ง. เก็บข้อมูลที่เห็นผู้อื่นถูกหลอกเป็นความลับ เพราะกลัวอันตรายต่อตนเองและครอบครัว	
29. จากสถานการณ์ในข้อ 27 นักเรียนจะเสนอแนะแนวทางในการป้องกันคนในหมู่บ้านให้ปลอดภัยจาก ยาเสพติดได้ <u>ยกเว้น</u> ข้อใด ก. หาอาสาสมัครเพื่อช่วยในการหาข่าว และบอกให้คนในหมู่บ้านทราบ ข. ร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด ค. ร่วมในการแจ้งข้อกล่าวหาสารแก่เจ้าหน้าที่ ง. รวมกลุ่มทำร้ายผู้ขายยาเสพติด	

ตอนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด				
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องใดช่องหนึ่งตามที่ตรงความเห็นของท่าน				
ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
1. คนที่ชอบลองมีโอกาเสี่ยงติดยาเสพติด				
2. ผู้ที่ติดยาเสพติดนาน ๆ จะทำให้สุขภาพทรุดโทรม				
3. การที่คนในครอบครัวใช้ยาเสพติดทำให้สังคมไม่ยอมรับ				
4. การใช้ยาเสพติดไม่มีผลกระทบต่อครอบครัว				
5. คนที่กล้ารับคำท้าทายให้ลองเสพยาเสพติดเป็นคนเก่ง				
6. ผู้ที่ตั้งใจจะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นคนมีคุณค่าในตนเอง				
7. การช่วยป้องกันยาเสพติดให้เพื่อนเป็นเรื่องน่าภูมิใจ				
8. นักเรียนรู้สึกพอใจเมื่อได้ช่วยเหลือพ่อแม่หรือบุคคลอื่น				
9. การสูบบุหรี่หรือใช้ยาเสพติดเป็นเรื่องโก้เก๋				
10. นักเรียนรู้สึกเสียใจที่กลุ่มเพื่อนที่ใช้ยาเสพติดไม่ยอมคบ				
11. นักเรียนสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดของหมู่บ้าน				
12. การที่นักเรียนตั้งใจเรียนหนังสือถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง				
13. นักเรียนรู้สึกดีใจที่ได้บอกเพื่อนไม่ให้เข้าไปในสถานที่ที่มีผู้เสพยาเสพติด				
14. การร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดเป็นเรื่องที่เสียเวลา				
15. การปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนให้ลองใช้ยาเสพติด จะทำให้เพื่อนเสียใจ				
16. ผู้ที่ถูกหลอกให้ใช้ยาเสพติดเป็นบุคคลที่น่าเห็นใจ				
17. นักเรียนที่ใช้ยาเสพติดควรได้รับการดูแลและช่วยเหลือจากครูเท่าเทียมกับคนอื่น				
18. ผู้ที่ต้องการเลิกใช้ยาเสพติดต้องมีความพยายามและอดทน				
19. การให้กำลังใจผู้ที่ตั้งใจเลิกยาเสพติดเป็นการเสียเวลาเปล่า				
20. ผู้ที่เขยติดยาและเลิกใช้ยาเสพติดแล้ว เป็นบุคคลที่ไม่น่าเชื่อถือ				

ตอนที่ 4 ทักษะการปฏิบัติเกี่ยวกับยาเสพติด คำชี้แจง แบบสอบถามตอนที่ 4 โปรดทำทุกข้อ โดยเลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียวจากข้อ ก, ข, ค และ ง ที่กำหนดให้แล้วทำเครื่องหมายวงกลม ○ ล้อมรอบตัวอักษรหน้าข้อความที่ท่านเลือกในแต่ละข้อ	
1. ขณะทำกิจกรรมเข้าค่ายมีเพื่อนมาชวนให้ลองใช้ยาเสพติด นักเรียนจะอย่างไร ก ลองใช้เพียงเล็กน้อยเพื่อรักษาน้ำใจ ข ลองใช้เล็กน้อย เพราะครั้งเดียวคงไม่ติด ค ปฏิเสธคำชวน บอกว่าเป็นสิ่งไม่ดี ง ปฏิเสธ บอกว่าไม่ชอบ และชอบใจที่ชวน 2. เมื่อเพื่อนมาชวนให้ไปเป็นเพื่อนเพื่อซื้อของอย่างหนึ่งที่นักเรียนคิดว่าอาจจะเป็นยาเสพติด นักเรียนจะอย่างไร ก ไม่ไป เพราะต้องเฝ้าบ้าน พ่อแม่ไปธุระ ข ไม่ไป บอกเพื่อนว่า ต้องไปเยี่ยมคุณยาย ค ไป เพราะเกรงใจเพื่อน ไม่อยากให้โกรธ ง ไป เพราะแค่ไปเป็นเพื่อน คงไม่เป็นไร 3. สุพจน์เป็นเพื่อนในห้องของนักเรียน วันหนึ่งสุพจน์ชวนให้หารายได้เสริมโดยช่วยสุพจน์ส่งของ ซึ่งนักเรียนสงสัยว่าอาจเป็นยาเสพติด นักเรียนจะบอกสุพจน์ว่าอย่างไร ก ไม่เอาหรอก เรามีเงินน้อยใช้น้อยก็ได้ ข ไม่เอาหรอก เราไม่ชอบส่งของ ชอบใจที่หวังดี ค ดีเหมือนกัน กำลังอยากเก็บเงินพอดี ง ดีเหมือนกัน เราจะได้มีเงินช่วยแม่จ่ายค่าเทอม	4. ไพบูลย์เป็นเพื่อนของนักเรียนที่มีพฤติกรรมใช้ยาเสพติดช่วงใกล้สอบ ไพบูลย์ได้มาชวนนักเรียนให้ลองใช้ยาบ้างจะได้อ่านหนังสือนานขึ้น นักเรียนจะตอบไพบูลย์ว่าอย่างไร ก ไม่เอาหรอก กลัวติด เอาไปให้คนอื่นเถอะ ข ไม่เอาหรอก อย่างมาอยู่ เราไม่สนใจ ค ไม่เอาหรอก กลัวติด และเราไม่มีเงินซื้อ ง ไม่เอาหรอก ชอบใจที่หวังดี นายมาติดกับกลุ่มเรามากกว่า เห็นด้วยไหม 5. ก่อนไปโรงเรียนนิคมต้องไปรับจ้างเงินผักในตลาด กรเป็นเพื่อนของนิคมที่ใช้ยาเสพติดได้ มาชวนนิคมให้ ช่วยขายยาเสพติดจะได้ไม่ต้องเหนื่อย ถ้านักเรียนเป็นนิคม นักเรียนจะอย่างไร ก ปฏิเสธไม่ช่วยขายยาเสพติด เพราะกลัวถูกจับและชอบใจที่มาชวน ข ปฏิเสธไม่ช่วยขายยาเสพติด และบอกว่าอย่างมาอยู่ ค ลองช่วยเพื่อนขายหนึ่งครั้ง จะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น ง ลองช่วยเพื่อนขายหนึ่งครั้ง จะได้มีเงินให้แม่

6. อาจารย์มาชวนนักเรียนไปงานวันเกิดของธนา ซึ่งนักเรียนทราบว่าเพื่อนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมใช้ยาเสพติดทุกคนนักเรียนจะปฏิเสธอย่างไร ก ไม่ไป เราไม่ชอบคนนอน ขอบใจนะที่ชวน ข ไม่ไปหรอก เราไม่ก่อกวนกับธนา ค น่าสนใจ เราต้องลองขออนุญาตแม่ก่อนนะ ง น่าสนใจ ขอเราคิดก่อนเย็นนี้จะให้คำตอบ 7. สาริต เป็นเพื่อนกับนักเรียน มีพฤติกรรมขายยาเสพติด เข้ามาตีสนิทกับนักเรียน และออกปากให้นักเรียนช่วยรับของมาขายเพื่อนในห้องของนักเรียน จะบอกกับสาริตว่าอย่างไร ก ไม่เอาดีกว่า กลัวพลาด เดียวเรียนไม่จบ ข น่าสนใจเหมือนกัน ที่บ้านกำลังขาดเงิน ค ไม่เอาดีกว่า เราไม่ชอบ อย่าโกรธเรานะ ง น่าสนใจเหมือนกัน ขอคิดก่อนขอบใจที่ชวน	ค กลัวเพื่อนไม่ชวนไปเที่ยวด้วย ง อยากได้ประสบการณ์ใหม่ 9. นักเรียนคิดว่าสาเหตุของปัญหาของทศพลคืออะไร ก อยากลองดูถ้าใช้ยาบ้าแล้วจะเที่ยวมีความสุขอย่างที่เพื่อนบอกหรือไม่ ข กลัวเสียเพื่อนทั้ง 3 คน ค อยากให้เพื่อนยอมรับเข้ากลุ่มเหมือนเดิม ง กลัวเพื่อนกลุ่มนี้ไม่คบด้วย 10. ถ้านักเรียนเป็นทศพลนักเรียนจะตัดสินใจแก้ไขปัญหอย่างไร ก ยังคบกับเพื่อนทั้ง 3 คนไปเรื่อยๆ โดยไม่เที่ยวและใช้ยาบ้ากับเพื่อน ข ไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนโดยไม่ใช้ยาบ้าทนง่วงเอาหนอย ค ลองใช้ยาบ้าและเที่ยวกับเพื่อนสักครั้งสองครั้ง ถ้าไม่ชอบก็เลิกได้ ง เลิกคบกับเพื่อนกลุ่มนี้แล้วหาเพื่อนกลุ่มใหม่
สถานการณ์ ทศพลเป็นนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเพื่อนสนิท 3 คน ไปไหนมาไหนด้วยกันเสมอระยะหลังเพื่อนทั้ง 3 คน มักไปเที่ยวกลางคืนโดยไม่ชวนทศพล ทศพลรู้สึกสงสัยจึงถาม เพื่อนฝูงทั้งกลุ่ม ได้คำตอบว่าทศพลตามพวกเขาไม่ทันแล้ว พวกเขามีความสุขและเที่ยวคึกๆ ตามที่อยากจะทำเพราะพวกเขาใช้ยาบ้า ทศพลคงไม่กล้าใช้หรอกเลยไม่ชวนไปเที่ยวด้วย ทศพลจึงตัดสินใจไปเที่ยวและใช้ยาบ้ากับเพื่อนด้วย (ตอบคำถาม ข้อ 8-10) 8. นักเรียนคิดว่าปัญหาของทศพลคืออะไร ก อยากเข้ากับเพื่อนได้ ข กลัวตามเพื่อนไม่ทัน	11. วิชัยเป็นเพื่อนในห้องของนักเรียน บ่ายวันหนึ่ง หน้าห้องน่านักเรียนเห็นวิชัยแอบสูบบุหรี่ นักเรียนจะทำอย่างไร ก ไม่สนใจเพราะเป็นเรื่องส่วนตัว ข บอกวิชัยว่าเป็นสิ่งไม่ดี เดียวคิดจะเห็นด้วยไหม ค บอกว่าเลิกสูบบุหรี่ ถ้าครูจับได้จะถูกลงโทษ ง ไม่สนใจ ถ้าไปเตือนจะทำให้เสียเพื่อน

12. พรเป็นเพื่อนนักเรียน มีพฤติกรรมแอบใช้ยาบ้าในห้องน้ำ วันหนึ่งนักเรียนมีโอกาสอยู่กับพรตามลำพัง นักเรียนจะบอกพรอย่างไร ก นายระวังตัวนะ เดียวครูจับได้ ข เมื่อไหร่จะเลิก มั้วไม่ดี ค เลิกนะ มันผิดกฎหมาย ง เลิกใช้เถอะแล้วตั้งใจเรียน มันจะดีกับนายมากนะ	ดังบทสนทนาดังต่อไปนี้ (ตอบคำถามข้อ 15-18) เด็กชาย เอ - : "ทำไมนายเล่นแรงจัง" เด็กชาย บี - : "นายผลักรถล้มก่อนทำไม" เด็กชาย เอ - : "เราไม่ได้ตั้งใจนี่นา นายมาโกรธเราทำไม" เด็กชาย บี - : "อย่ามาแก้ตัวเลย" (พร้อมต่อย เอ ที่หน้า)
13. นพดลชอบเที่ยวกลางคืน กลางวันจึงนั่งหลับ การบ้านไม่ส่ง จึงถูกครูดุบ่อยๆ นักเรียนจะบอกนพดลอย่างไร ก อย่าเที่ยวอีกเลย ตั้งใจเรียนดีกว่าถ้าเรียนไม่จบ พ่อแม่จะเสียใจ เพื่อนๆ เป็นห่วงนายนะ ข อย่าเที่ยวอีกเลย ใกล้เคียงแล้ว ค ไม่สนใจเพราะนพดลไม่ใช่เพื่อนในกลุ่ม ง เฉยๆ เพราะครูดุเป็นประจำอยู่แล้ว	เด็กชาย เอ - : "นายนี้มันอันตรายนี่นา" 15. นักเรียนคิดว่าจากสถานการณ์ข้างต้นนี้ใครเป็นผู้แสดงอารมณ์ไม่เหมาะสม ก เด็กชาย เอ ข เด็กชาย บี ค ทั้งเด็กชาย เอ และ บี ง ถูกทุกข้อ
14. กลุ่มเพื่อนๆ ของนักเรียนชวนให้ไปสูบบุหรี่ในห้องน้ำของโรงเรียน แต่นักเรียนไม่เห็นด้วยนักเรียนจะบอกเพื่อนว่าอย่างไร ก สูบบุหรี่ไม่ดี เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ขอบใจที่ชวน ข อย่าสูบละ เดียวครูจับได้ เป็นสิ่งไม่ดี ค วันนี้เจ็บคอ ค่อยไปวันอื่น ง ดีเหมือนกัน กลางเดี๋ยวล่ะ	16. ถ้านักเรียนต้องการให้สถานการณ์ข้างต้นมีการจัดการกับอารมณ์ที่เหมาะสม นักเรียนคิดว่าเด็กชายเอ ควรจะตอบประโยคที่ 3 ว่าอย่างไร ก ตอบเหมือนเดิม ข ขอโทษนะ เราไม่ได้ตั้งใจ ค เรื่องเล็กน้อยทำเป็นโมโหไปได้ ง ช่างมันเถอะ เรื่องมันแล้วไปแล้ว
สถานการณ์ ในช่วงโม่งอิสระของชั้น ม.2/3 เด็กชาย เอ กับเด็กชาย บี กำลังเล่นหยอกล้อกันอยู่บริเวณ สนามบาสเกตบอล เด็กชายเอ พลังมือผลักเด็กชาย บี เสียหลักล้มลง เด็กชาย บี เจ็บจึงลุกขึ้นมาผลักเด็กชาย เอ อย่างแรงจนเด็กชาย เอ เตะไปหลายก้าวจึงเกิดกรต่อว่ากันขึ้น	17. ถ้านักเรียนต้องการให้สถานการณ์ข้างต้นมีการจัดการกับอารมณ์ที่เหมาะสมนักเรียนคิดว่าเด็กชายบี ควรจะตอบประโยคที่ 4 ว่าอย่างไร ก ตอบเหมือนเดิม ข งั้นนายขอโทษเราสิ ค งั้นก็แล้วกันไป ง นายจะเอาอย่างไรบอกมา

18. จากสถานการณ์ข้างต้นถ้าเป็นนักเรียน จะใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ที่เหมาะสมวิธีใด ก นับ 1 ถึง 10 ก่อนที่จะพูดได้ตอบ ข เดินออกจากสถานการณ์นั้นไป ค พยายามอธิบายเหตุผลให้เพื่อนฟัง ง เบี่ยงเบนความสนใจไปในเรื่องที่ผ่อนคลาย สถานการณ์ กำนจเป็นนักเรียน ชั้น ม.2 ถูกครูทวงค่าเทอม เป็นครั้งที่ 3 ของเทอมนี้ เนื่องจากพ่อตกงานมา 6 เดือนแล้ว แม่ก็มีรายได้เพียงเล็กน้อยพอใช้จ่ายในครอบครัวเท่านั้น ขณะนี้ทางโรงเรียนได้แจ้งให้นักเรียนทุกคนทราบว่า ถ้าใครไม่นำเงินมาชำระในวันที่กำหนด จะไม่มีสิทธิเข้าสอบเทอมสุดท้าย (ตอบคำถามข้อ 19 – 21) 19. นักเรียนคิดว่ากำจจะรู้สึกอย่างไรต่อสถานการณ์ดังกล่าว ก เศร้า ข เสียใจ ค น้อยใจ ง โกรธ	20. ถ้านักเรียนเป็นกำจ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร ก เศร้าเพราะไม่สามารถหาเงินมาได้ทันเวลา ข ไม่เศร้าเพราะต้องการออกจากโรงเรียน ไปหางานทำช่วย พ่อ แม่ ค เศร้าเพราะเสียค่าที่ใกล้จะจบอยู่แล้ว ง ไม่เศร้าเพราะอาจได้เงินทุนกู้ยืมของโรงเรียน 21. จากสถานการณ์ของกำจ ถ้านักเรียนเป็นกำจ นักเรียนจะมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร ก ฝึกคิดทางบวก แล้วไปขอกู้เงินโครงการเงินกู้เพื่อการศึกษา ข ฝึกจินตนาการแล้วไปขอกู้เงินโครงการเงินกู้เพื่อการศึกษา ค ฝึกเกร็งและผ่อนคลายกล้ามเนื้อแล้วไปขอกู้เงินโครงการเงินกู้เพื่อการศึกษา ง ฝึกลมหายใจแล้วไปขอกู้เงินโครงการเงินกู้เพื่อการศึกษา

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

- ตารางที่ 9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด แยกตามรายข้อ (n = 30)
- ตารางที่ 10 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เจตคติเกี่ยวกับยาเสพติด แยกตามรายข้อ (n = 30)
- ตารางที่ 11 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ทักษะการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด แยกตามรายข้อ (n = 30)

ตารางที่ 9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดจำแนกตามรายข้อ (n=30)

ข้อคำถาม	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1. ยาเสพติดหมายถึง	0.00	0.72
2. ยาเสพติดในข้อใดจัดเป็นประเภท ยาเสพติดให้โทษประเภท	0.17	0.71
3. โทษร้ายแรงของเฮโรอีนคือข้อใด	0.34	0.70
4. เราสามารถสังเกตลักษณะท่าทางของผู้ที่ติดยาเสพติดได้โดย	0.07	0.72
5. สารสำคัญอะไรที่ทำให้ผู้สูบบุหรี่มีอาการติดบุหรี่	0.38	0.70
6. ผู้ที่เสพยาบ้ามีโทษตามกฎหมายคือ	0.13	0.72
7. ข้อใดคือโทษจากการเสพยาบ้า	0.11	0.72
8. สารพิษในกัญชามีฤทธิ์ทำลายส่วนใดของร่างกายมากที่สุด	0.00	0.72
9. ข้อใด เป็นชื่อที่ใช้เรียก “ยาบ้า” ทั้งหมด	0.27	0.71
10. สาร “โทลูอีน” ในสารระเหยทำให้เกิดโทษต่อ ร่างกายคือ	0.38	0.71
11. ข้อใดคือการพิษเฉียบพลันเมื่อสูดดมสารระเหย	0.16	0.72
12. อาการของผู้ติดยาที่สำคัญ คือ	0.35	0.71
13. การสูบบุหรี่ทำให้เกิดโรคมะเร็งบริเวณใดมากที่สุด	0.13	0.72
14. ผู้ที่เสพยาเฮโรอีนมักจะเสียชีวิตด้วยสาเหตุใด	0.44	0.69
15. โทษของกัญชามีผลอย่างไรต่อผู้เสพ	0.03	0.72
16. ผู้ที่เสพยาชานาน ๆ จะทำให้เกิดอาการอย่างไร	0.14	0.71
17. การเกิดพิษเฉียบพลันหลังสูดดมสารระเหยมีอาการอย่างไร	0.43	0.69
18. ผู้หญิงที่ตั้งครรภ์ถ้าสูบกัญชาจะมีผลกระทบต่อทารกในครรภ์อย่างไร	0.35	0.70
19. สารพิษสำคัญในควันบุหรี่ที่ทำให้เกิดโรคหัวใจได้แก่	0.03	0.72
20. ยาบ้าออกฤทธิ์อยู่ในร่างกายผู้เสพ 3-6 ชั่วโมง หลังจากนั้นจะเกิดอาการอย่างไร	0.18	0.71
21. สาเหตุที่ทำให้ยาเสพติดระบาคได้เร็วที่สุดคือ	0.47	0.69
22. ข้อใดต่อไปนี้เป็นทำให้ เด็กชาย ก. มีโอกาสติดยาเสพติดมากที่สุด	0.08	0.72

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อคำถาม	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
23. ข้อใดเป็นผลกระทบต่อสังคมที่รุนแรงที่สุดเมื่อมีการแพร่ระบาดของยาเสพติด	0.42	0.69
24. ถ้าคนในประเทศศึดยาเสพติดกันมากจะส่งผล กระทบต่อประเทศชาติในข้อใดมากที่สุด	0.21	0.71
25. ถ้าหมู่บ้านที่นักเรียนอยู่มียาเสพติดระบาด ข้อใดที่ได้ผลดีที่สุดในการป้องกันตนเอง และครอบครัวไม่ให้ไปใช้ยาเสพติด	0.25	0.71
26. นักเรียนชั้น ม.2/2 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง มีนักเรียน 4-5 คน มักหลบกรูไปมั่วสุมาเสพติด ในห้องน้ำ และหลังโรงเรียน นักเรียนในห้องนี้ จะได้รับผลกระทบดังนี้ ยกเว้น ข้อใด	0.23	0.71
27. หมู่บ้านแห่งหนึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีการแพร่ระบาดของ ยาบ้า มาก ถ้าครอบครัวของนักเรียนอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแห่งนี้ และถูกชักชวนให้ใช้ย บ้า นักเรียนมีแนวทางในการป้องกันตนเองและครอบครัวจาก การใช้ยบ้าดังนี้ ยกเว้น ข้อใด	0.56	0.68
28. จากสถานการณ์ในข้อ 27 นักเรียนและครอบครัวอาจถูก หลอกให้ใช้ยบ้า นักเรียนมี แนวทางในการป้องกันตนเอง และครอบครัวดังนี้ ยกเว้น ข้อใด	0.42	0.70
29. จากสถานการณ์ในข้อ 27 นักเรียนจะเสนอแนะ แนวทางใน การป้องกันคนในหมู่บ้านให้ปลอดภัยจาก ยาเสพติดได้ ยกเว้น ข้อใด	0.00	0.72
30. นักเรียนจะเสนอกิจกรรมเพื่อมีส่วนร่วมในการ ป้องกันการใช้ ยาเสพติดและการแพร่ระบาดของ ยาเสพติด ในสังคมได้ ยกเว้น ข้อใด	0.24	0.71

Coefficient of Alpha = 0.72

ตารางที่ 10 ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ด้านเจตคติเกี่ยวกับยาเสพติดจำแนกตามรายชื่อ (n = 30)

ข้อคำถาม	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1. คนที่ชอบลองมีโอกาสดูดดยาเสพติด	0.60	0.68
2. ผู้ที่ติดยาเสพติดนาน ๆ จะทำให้สุขภาพทรุดโทรม	0.60	0.68
3. การที่คนในครอบครัว ใช้นยาเสพติดทำให้สังคมไม่ยอมรับ	0.10	0.70
4. การใช้นยาเสพติดไม่มีกระทบต่อครอบครัว	0.00	0.70
5. คนที่กล้ารับคำท้าทายให้ลองเสพยาเสพติดเป็นคนเก่ง	0.10	0.70
6. ผู้ที่ตั้งใจจะไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเป็นคนมีคุณค่าในตนเอง	0.23	0.69
7. การช่วยป้องกันยาเสพติดให้เพื่อนเป็นเรื่องน่าภูมิใจ	0.70	0.63
8. นักเรียนรู้สึกพอใจเมื่อได้ช่วยเหลือพ่อแม่หรือบุคคลอื่น	0.66	0.66
9. การสูบบุหรี่หรือใช้นยาเสพติดเป็นเรื่องโก้เก๋	0.60	0.68
10. นักเรียนรู้สึกเสียใจที่กลุ่มเพื่อนที่ใช้นยาเสพติด ไม่ยอมคบ	0.25	0.70
11. นักเรียนสนใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดของหมู่บ้าน	0.60	0.68
12. การที่นักเรียนตั้งใจเรียนหนังสือถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่ง	0.05	0.71
12. นักเรียนรู้สึกดีใจที่ได้บอกเพื่อนไม่ให้เข้าไปในสถานที่ ที่มีผู้เสพยาเสพติด	0.24	0.69
14. การร่วมกิจกรรมต่อต้านยาเสพติดเป็นเรื่องที่เสียเวลา	0.60	0.68
15. การปฏิเสธเมื่อเพื่อนชวนให้ลองใช้นยาเสพติด จะทำให้เพื่อนเสียใจ	0.25	0.69
16. ผู้ที่ถูกหลอกให้ใช้นยาเสพติดเป็นบุคคลที่น่าเห็นใจ	0.11	0.72
17. นักเรียนที่ใช้นยาเสพติดควรได้รับการดูแลและช่วยเหลือจากครูเท่าเทียมกับคนอื่น	0.41	0.67
18. ผู้ที่ต้องการเลิกใช้นยาเสพติดต้องมีความพยายามและอดทน	0.00	0.70
19. การให้กำลังใจผู้ที่ตั้งใจเลิกยาเสพติดเป็นการเสียเวลาเปล่า	0.18	0.70
20. ผู้ที่เคยติดยาและเลิกใช้นยาเสพติดแล้ว เป็นบุคคลที่ไม่น่าเชื่อถือ	0.44	0.67

Coefficient of Alpha = 0.70

ตารางที่ 11 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้านทักษะการปฏิบัติในการป้องกัน ยาเสพติด
จำแนกตามรายชื่อ (n = 30)

ข้อคำถาม	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1. ขณะทำกิจกรรมเข้าค่ายมีเพื่อนมาชวนให้ลองใช้ ยาเสพติด นักเรียนจะอย่างไร	0.22	0.69
2. เมื่อเพื่อนมาชวนให้ไปเป็นเพื่อนเพื่อซื้อของ อย่างหนึ่งที่นักเรียนคิดว่าอาจจะเป็นยาเสพติด นักเรียนจะอย่างไร	0.22	0.69
3. สุพจน์เป็นเพื่อนในห้องของนักเรียน วันหนึ่งสุพจน์ชวนให้หารายได้เสริม โดยช่วยสุพจน์ส่งของ ซึ่งนักเรียนสงสัยว่าอาจเป็นยาเสพติด นักเรียนจะบอกสุพจน์ว่าอย่างไร	0.10	0.70
4. ไพบุลย์เป็นเพื่อนของนักเรียนที่มีพฤติกรรมใช้ยาเสพติด ช่วงใกล้สอบ ไพบุลย์ได้มาชวนนักเรียนให้ลองใช้ยาบ้าจะได้ อ่านหนังสือนานขึ้น นักเรียนจะตอบไพบุลย์ว่าอย่างไร	0.56	0.67
5. ก่อนไปโรงเรียนนิคมต้องไปปรับจ้างเงินผักในตลาด กรเป็นเพื่อนของนิคมที่ใช้ยาเสพติด ได้มาชวนนิคมให้ ช่วยขายยาเสพติดจะได้ไม่ต้องเหนื่อย ถ้านักเรียนเป็นนิคม นักเรียนจะอย่างไร	0.14	0.70
6. อาวุธมาชวนนักเรียนไปงานวันเกิดของธนา ซึ่ง นักเรียนทราบว่าเป็นกลุ่มนี้มีพฤติกรรมใช้ยาเสพติดทุกคนนักเรียนจะปฏิเสธอย่างไร	0.42	0.67
7. สาริต เป็นเพื่อนกับนักเรียน มีพฤติกรรมขาย ยาเสพติด เข้า มาตีสนิทกับนักเรียน และออกปากให้นักเรียนช่วยรับของมาขายเพื่อนในห้องของนักเรียน จะบอกกับสาริตว่าอย่างไร	0.07	0.70
8. นักเรียนคิดว่าปัญหาของเทศบาลคืออะไร	0.37	0.67
9. นักเรียนคิดว่าสาเหตุของปัญหาของเทศบาลคือ อะไร	0.09	0.70
10. ถ้านักเรียนเป็นเทศบาลนักเรียนจะตัดสินใจแก้ไข ปัญหาอย่างไร	0.33	0.68

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อคำถาม	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
11. วิชัยเป็นเพื่อนในห้องของนักเรียน บ่ายวันหนึ่ง หน้าห้อง น้ำนักเรียนเห็นวิชัยแวบสบุขยบ้านักเรียนจะทำอย่างไร	0.29	0.68
12. พร เป็นเพื่อนนักเรียน มีพฤติกรรมแอบใช้ยาบ้า ในห้องน้ำ วันหนึ่งนักเรียนมีโอกาสอยู่กับพร ตามลำพัง นักเรียนจะ บอกพรอย่างไร	0.56	0.67
13. นพพลชอบเที่ยวกลางคืน กลางวันจึงนั่งหลับ การบ้านไม่ ส่ง จึงถูกครูดุบ่อย ๆ นักเรียนจะ บอกนพพล อย่างไร	0.14	0.69
14. กลุ่มเพื่อน ๆ ของนักเรียนชวนให้ไปสูบบุหรี่ในห้องน้ำ ของโรงเรียน แต่นักเรียนไม่เห็นด้วยนักเรียนจะบอกเพื่อน ว่าอย่างไร	0.53	0.66
15. นักเรียนคิดว่าจากสถานการณ์ข้างต้นนี้ ใครเป็น ผู้แสดง อารมณ์ไม่เหมาะสม	0.17	0.69
16. ถ้านักเรียนต้องการให้สถานการณ์ข้างต้นมีการจัดการกับ อารมณ์ที่เหมาะสมนักเรียนคิดว่า เด็กชาย เอ ควรจะตอบ ประโยคที่ 3 ว่าอย่างไร	0.41	0.68
17. ถ้านักเรียนต้องการให้สถานการณ์ข้างต้น มีการจัดการกับ อารมณ์ที่เหมาะสมนักเรียนคิดว่าเด็กชายบี ควรจะตอบ ประโยคที่ 4 ว่าอย่างไร	0.11	0.70
18. จากสถานการณ์ข้างต้นถ้านักเรียน จะใช้วิธีการจัดการ กับอารมณ์ที่เหมาะสม วิธีใด	0.24	0.69
19. นักเรียนคิดว่าถ้าจอร์จะรู้สึกอย่างไรต่อสถานการณ์ดังกล่าว	0.38	0.67
20. ถ้านักเรียนเป็นจอร์ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร	0.22	0.69
21. จากสถานการณ์ของจอร์ ถ้านักเรียนเป็นจอร์ นักเรียน จะมีวิธีการปฏิบัติอย่างไร	0.24	0.69

Coefficient of Alpha = 0.70

ภาคผนวก ง

แผนการสอน

แผนการสอนสุขศึกษาเพื่อป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 1 เรื่อง รู้ไว้ใช้ป้องกัน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลาที่สอน 90 นาที

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : สามารถวิเคราะห์การแพร่ระบาด ผลจากการแพร่ระบาดของยาเสพติด และบอกวิธีการป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้

จุดประสงค์นำทาง :

- 1.สามารถจำแนกวิธีการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้
- 2.สามารถวิเคราะห์สาเหตุและการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้
- 3.สามารถอภิปรายถึงผลกระทบของการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้

สาระสำคัญ : ยาเสพติดเป็นสารอันตรายที่ผู้ใดเสพเข้าสู่ร่างกายแล้ว นอกจากจะเป็นผลเสียต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจของผู้เสพแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ การแพทย์และสาธารณสุข การเมือง สังคม ในระดับประเทศทั้งในปัจจุบัน และอนาคต การที่นักเรียนศึกษาวิเคราะห์ถึง สาเหตุและผลกระทบของการแพร่ระบาดของยาเสพติด จะทำให้นักเรียนสามารถป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้

องค์ประกอบ / กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา / สื่อ
ประสบการณ์ -กลุ่มใหญ่ (20 นาที)	-นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูถามว่า " ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมากน้อยขนาดไหน มียาเสพติดอะไรบ้างที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในขณะนี้ -ครูผู้ติดตามที่ละคำถาม ประมาณ 4-5 คน -ครูให้นักเรียนดูภาพการจับกุมผู้ขายและผู้เสพยาเสพติด	-ภาพการจับกุมผู้ขายและผู้เสพยาเสพติด

องค์ประกอบ / กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา / สื่อ
สะท้อนความคิด / อภิปราย - กลุ่มเล็ก (20 นาที)	- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน 1	- ใบงาน 1
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (30 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม - ครูให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด - ให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง ยาและยาเสพติด	- ใบความรู้สำหรับครู - "แนวคิดที่ควรได้" - ใบความรู้ เรื่องยาเสพติด - วีดิทัศน์ เรื่องยาและยาเสพติด
ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (20 นาที)	- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน 2 - แล้วยำข้อสรุปของกลุ่มมาจัดบอร์ด	- ใบงาน 2

สื่อการสอน :

1. ภาพการจับกุมผู้ขายและผู้เสพยาเสพติด
2. ใบงาน
3. ใบความรู้เรื่อง "ยาเสพติด" และม้วนวีดิทัศน์ เรื่อง "ยาและยาเสพติด"
4. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
5. อุปกรณ์การจัดบอร์ด และเอกสารเพิ่มเติมสำหรับการจัดบอร์ด

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจ ในขณะที่อภิปรายและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อย
2. สังเกตจากการตอบคำถามในแต่ละประเด็น
3. จากการรายงานผลของแต่ละกลุ่ม
4. จากการจัดบอร์ดของแต่ละกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอน เรื่อง "รู้ไว้ ใช้ป้องกัน")

คำแนะนำ ให้รวมกลุ่มละ 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป ตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (เวลา 5 นาที)

1. วิธีการแพร่ระบาดของยาเสพติด
2. สาเหตุของการแพร่ระบาดของยาเสพติด
3. การแพร่ระบาดของยาเสพติดส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติอย่างไร

ใบงาน 2

(แผนการสอน เรื่อง "รู้ไว้ ใช้ป้องกัน")

คำแนะนำ ให้รวมกลุ่มละ 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป ตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (เวลา 5 นาที)

ในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด นักเรียนแต่ละคนจะมีวิธีการป้องกันตนเอง ป้องกันครอบครัวและป้องกันประเทศชาติจากยาเสพติดได้อย่างไร

รวบแก๊งนร.สาว! ค้ายาบ้า คร.กวาดจับ 11 คน

**จากโรงเรียนมัธยม
มีลูกค้ากว่า 500 คน!
โดนแก้ทำทัณฑ์บน
แล้วปล่อยกลับไป**

นักเรียนหญิง ม.3 ตั้งแก๊ง
แบ่งทีมซื้อขายแกมมาขายให้เพื่อน
เผยมีลูกค้าในโรงเรียนกว่า
500 คน ตำรวจล่อซื้อจับได้
พร้อมของกลาง ... มีต่อหน้า 16

รวบแก๊ง นร.สาว! ☆ ต่อจากหน้า 1
ผู้ต้องหา 11 คน ล้วนเป็นนักเรียนมัธยม อายุ 14-15 ปี
ใช้วิธีอบรมสั่งสอน แก้ไขให้ครูฝ่ายปกครองมารับตัวไปทำ
ทัณฑ์บน ไม่ดำเนินคดีเพราะกลัวเด็กหมดอนาคต ขณะที่
เครือข่ายยาบ้าเชื่อมโยงภาคเหนือสู่อีสาน ตำรวจอุดรธานี
ความรบกวนมีหมายจับคดียาเสพติด เป็นนายทุนให้
ไทยใหญ่ผู้ค้ายาบ้าที่เซี่ยงไฮ้ มีเงินสะพัดในบัญชีนับล้าน
พบหลักฐานการติดต่อกับตำรวจ ตั้งแต่ จ.ส.ต.ถึง พ.ต.ท.

ปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้าที่ระบาดเข้า
สู่สถานศึกษา จนรัฐบาลต้องใช้มาตรการขั้นเด็ดขาด กลุ่ม
ตำรวจสืบสวนนักเรียนทั่วประเทศ จึงจะเริ่มดำเนินการ
ในเดือน มี.ค. นี้ ผู้สื่อข่าวรายงานว่าเมื่อเวลา 15.30 น.
วันที่ 16 ก.พ. ร.ต.ท.สมเกียรติ ผาจง หน.ฉก.ก.จ.กกลนคร
พร้อมเจ้าหน้าที่จำนวนมาก ได้นำตัว น.ส. แฉง น.ส.เจียว
และ น.ส.ดำ (ทั้งหมดเป็นนามสมมติ) นักเรียนชั้น ม.3
โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในจังหวัด พร้อมนักเรียนหญิง
อีก 8 คน ซึ่งมีอายุ 14-15 ปี มาทำการสอบสวน หลัง
สืบทราบว่านักเรียนหญิงทั้งหมดมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับ
ยาบ้า โดยตั้งแก๊งแบ่งทีมกันนำยาบ้ามาส่งต่อให้เพื่อน
ขายในโรงเรียน ตำรวจส่งสายเข้าล่อซื้อและตรวจค้นพบ
ของกลาง นักเรียนกลุ่มนี้สารภาพว่านำยาบ้าจากแหล่ง
จำหน่ายข้างนอกมาขายให้เพื่อนนักเรียน ซึ่งมีลูกค้า
กว่า 500 คน จากนักเรียนทั้งหมด 3,000 คน

ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ตรวจได้แจ้งให้ผู้ปกครองและ
อาจารย์ฝ่ายปกครองของนักเรียนทั้งหมด ทราบถึง
พฤติกรรมของบุตรหลานและลูกศิษย์ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ
ยาเสพติด พร้อมกับอบรมสั่งสอนให้ปฏิบัติตัวเป็น
คนดี กต ณะ เลิกเล่นผิดกฎหมายเหล่านี้ เนื่องจากยาเสพติด
กำลังเป็นปัญหาสำคัญของชาติ แล้วหันมาตั้งใจเล่าเรียน
หนังสือเพื่ออนาคตของตัวเอง จากนั้นได้ทำบันทึกไว้แล้ว
ให้อาจารย์ฝ่ายปกครองมารับตัวไปทำทัณฑ์บน
เพราะหากมีการตักเตือนคดี นักเรียนทั้งหมดจะหมดอนาคต
จึงทางโรงเรียนรับปากว่าจะหาทางแก้ปัญหาโดยเร็ว
ที่สุด ส่วนแหล่งใหญ่ที่จำหน่ายยาบ้าให้นักเรียน ตำรวจ
จะสอบสวนขยายผลเพื่อจับกุมต่อไป

ใบความรู้ เรื่อง ยาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง สารเคมี หรือวัตถุชนิดใด ๆ เมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดย การรับประทาน ดม สูบ หรือฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกาย และจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีอาการอนาเมื้อขาดยา มีความต้องการทั้งร่างกาย และจิตใจ อย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดดังกล่าวด้วย

ประเภทของยาเสพติด

ในปัจจุบันยาเสพติดมีมากกว่า ร้อยชนิด สามารถจัดแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ เช่นแบ่งตามการออกฤทธิ์ แบ่งตามแหล่งที่มา แบ่งตามกฎหมายและแบ่งตามองค์การอนามัยโลก เพื่อให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจง่าย จะอธิบายประเภทของยาเสพติดที่แบ่งตามการออกฤทธิ์ ดังนี้

1. ประเภทกดประสาท ได้แก่ ผีน เซโรอิน
2. ประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน บุหรี่
3. ประเภทหลอนประสาท ได้แก่ สารระเหย
4. ประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน อาจกด กระตุ้น หรือหลอนประสาทผสมกัน ได้แก่ กัญชา

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการติดยาเสพติด

ข้อพิจารณาประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ

1. ตัวผู้เสพ ผู้ที่ติดยาเสพติดนั้น อาจติดโดยไม่รู้โทษหรือพิษภัย อยู่ในวัยคะนอง ขาดความรอบคอบ เป็นค่านิยมในกลุ่มเพื่อน ทางกาแพทย์ ตัวผู้เสพ จะประกอบด้วย
 - กรรมพันธุ์
 - อายุ เช่น อยู่ในวัยรุ่น ต้องการยอมรับจากเพื่อน
 - บุคลิกภาพที่นำไปสู่การติดยาได้ง่าย ได้แก่ ขี้กังวล ปรับตัวยาก ชอบพึ่งพาคนอื่น
 เก็บกดอารมณ์
 2. ตัวยา หรือยาเสพติด ทุกประเภทจะออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ทำให้มีฤทธิ์เสพติด ถ้าใช้เป็นระยะเวลาานจะทำให้ติด เลิกได้ยาก
 3. สิ่งแวดล้อม เช่น ค่านิยม วัฒนธรรมท้องถิ่น งานพิธีต่าง ๆ ที่ใช้สุรา สิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยให้วัยรุ่นติดยาเสพติด คืออิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและค่านิยม
- ยาเสพติดจัดเป็นส่วผิดกฎหมาย มีบทลงโทษรุนแรงต่างกัน ขึ้นกับ ประเภทของ ยาเสพติด ปริมาณที่ครอบครอง และความผิด(ข้อหา) ที่กระทำ

ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับ เฮอร์อีน ยาบ้า

ข้อหา	บทลงโทษ
1. ผลิต/นำเข้า/ส่งออก (มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 20 กรัมขึ้นไป)	- จำคุกตลอดชีวิต *ประหารชีวิต
2. จำหน่าย (มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 20 กรัมขึ้นไป ถือว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย)	- จำคุก 5 ปี ถึงตลอดชีวิต และปรับ 50,000-500,000 บาท (20 กรัมขึ้นไปแต่ไม่เกิน 100 กรัม) *จำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต (100 กรัมขึ้นไป)
3. ครอบครอง (มีปริมาณคำนวณเป็นสารบริสุทธิ์ตั้งแต่ 20 กรัมขึ้นไป)	- จำคุก 1 ปี ถึง 10 ปี และปรับ 10,000-1000,000 บาท
4. เสพ	- จำคุก 6 เดือน ถึง 10 ปี และปรับ 5,000-100,000 บาท
5. หลอกหลวง / ชูเชิญ / ชวนชวนใจให้ผู้อื่นเสพ - ถ้ากระทำโดยมีอาวุธ	- จำคุก 2 ปี ถึง 20 ปี และ ปรับ 20,000 บาท - จำคุก 4 ปี ถึง 30 ปี และ ปรับ 40,000-300,000 บาท
*ถ้ากระทำกับหญิงและผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	*ประหารชีวิต
6. ยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นเสพ	- จำคุก 1 ปี ถึง 5 ปี และปรับ 10,000 -50,000 บาท

ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับ กัญชา

ข้อหา	บทลงโทษ
1. ผลิต / นำเข้า / ส่งออก	- จำคุก 2 ปี ถึง 15 ปีและ ปรับ 20,000-150,000 บาท
2. จำหน่าย (มีปริมาณตั้งแต่ 10 กิโลกรัมขึ้นไป ถือว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย)	- จำคุก 5 ปี ถึงตลอดชีวิต และปรับ 20,000-150,000 บาท
3. ครอบครอง (มีปริมาณไม่ถึง 10 กิโลกรัม ถือว่ามีไว้ในครอบครอง)	- จำคุกไม่เกิน 5 ปี และปรับไม่เกิน 50,000 บาท
4. เสพ	- จำคุกไม่เกิน 1 ปี และปรับไม่เกิน 10,000 บาท

ความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับ สารระเหย

ข้อหา	บทลงโทษ
1. ขายให้แก่ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 17 ปี (เว้นแต่เป็นการขายโดยสถานศึกษาเพื่อการเรียนการสอน)	- จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
2. ผลิต / นำเข้า / ขาย โดย ไม่มีเครื่องหมาย หรือข้อความเตือนให้ระวังการใช้สารระเหย	
3. ขาย / จัดหาให้แก่ผู้ที่ต้งรู้ / ควรรู้ว่าเป็นหรือ ทั้งจำทั้งปรับผู้คิดสารระเหย	- จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
4. ชักนำ / บุกยส่งเสริม / ให้อุบายหลอกลวงให้ผู้อื่นใช้	
5. สูด / ดม / เสพสารระเหย ด้วยวิธีอื่น ๆ	

ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
(แผนการสอนเรื่อง "รู้ไว้ใช้ป้องกัน")

ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. วิธีการแพร่ระบาดของยาเสพติด	- ผู้ที่เสพยาเสพติดแจกให้เพื่อนลองเสพยาฟรีก่อน - ผู้ที่เสพยาเสพติดเป็นผู้ขายยาเสพติด - ผู้ที่เป็นผู้นำของกลุ่มเป็นผู้ขายยาเสพติด - ผู้ที่อยากมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผู้ขายยาเสพติด
2. สาเหตุการแพร่ระบาดของยาเสพติด	- คนขาดความรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด - คนในชุมชนขาดความร่วมมือ และเจ้าหน้าที่ขาดความรับผิดชอบในการปราบปราม - จำนวนผู้ขายมีมากและได้ค่าตอบแทนสูง - อยากรลอง
3. การแพร่ระบาดของยาเสพติดส่งผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติอย่างไร	- ต่อตนเอง เสียการเรียน เสียอนาคต เสียสุขภาพ มีโอกาสถูกชักจูงไปใช้ยาเสพติดได้ง่าย มีความปลอดภัยในชีวิตลดลง - ต่อครอบครัว ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น มีชีวิตอยู่อย่างวิตกกังวล - ต่อสังคม ประชากรด้อยคุณภาพ และยากจนลง เกิดปัญหาอาชญากรรม เกิดอุบัติเหตุ - ต่อประเทศชาติ ประเทศชาติพัฒนาช้าลง ขาดความเชื่อถือจากนานาชาติ
4. ในสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด นักเรียนจะมีวิธีป้องกันตนเอง ครอบครัว ประเทศชาติจากยาเสพติดได้อย่างไร	- หากความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด - ปฏิเสธเมื่อถูกชักจูงให้ใช้ยาเสพติด - ไม่เข้าไปอยู่ในแหล่งที่มีการมั่วสุมยาเสพติด - เมื่อเห็นเหตุการณ์ที่อาจเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ทราบ

แผนการสอนที่ 2 เรื่อง คิดให้ทันป้องกันได้

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลาที่สอน 90 นาที

วันที่ 25 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เสนอแนวทางการป้องกันการใช้จ่ายเสพติดและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในครอบครัว โรงเรียนและชุมชน

จุดประสงค์นำทาง :

1. วิเคราะห์สาเหตุและปัญหาที่เกิดจากการใช้จ่ายเสพติด
2. เสนอแนะวิธีการป้องกันตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ จากยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

สาระสำคัญ : การวิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุของการใช้จ่ายเสพติดและ การแพร่ระบาดของยาเสพติดอย่างครอบคลุม จะทำให้นักเรียนสามารถเสนอแนะวิธีการที่หลากหลายในการป้องกันการใช้จ่ายเสพติดและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับบุคคล ครอบครัว โรงเรียน ชุมชนและประเทศชาติ ได้

องค์ประกอบ / กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา / สื่อ
ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (15 นาที)	- นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูนำสนทนาด้วยคำถาม " ปัจจุบันบุคคลในสังคมวัยใดที่ใช้จ่ายเสพติดเป็นจำนวนมาก " และ " เพราะเหตุใด " - ครูสุ่มถาม กลุ่มละ 1 คน	- วิทยุรุ่น เพราะลักษณะของวิทยุรุ่น อยากรู้อยากลอง อยากให้กลุ่มยอมรับ
สะท้อนความคิด/อภิปราย - กลุ่มเล็ก (20 นาที)	- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 9 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน 1	- ใบงาน 1

องค์ประกอบ / กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา / สื่อ
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (20 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครุรวบรวม ข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (20 นาที)	- นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๗ละ 9 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน 2	- ใบงาน 2
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (15 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครุรวบรวม ข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. ใบงาน
2. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจในขณะอภิปรายและการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อย
2. สังเกตจากการตอบคำถามในแต่ละประเด็น
3. จากการรายงานผลของแต่ละกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอนเรื่อง "คิดให้ทันป้องกันได้")

คำแนะนำ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (เวลา 10 นาที)

1. มีสาเหตุอะไรบ้าง ที่ทำให้วัยรุ่นใช้ยาเสพติดกันมาก
2. การที่วัยรุ่นใช้ยาเสพติดกันมาก จะส่งผลกระทบต่อสังคมปัจจุบันอย่างไร

ใบงาน 2

(แผนการสอนเรื่อง "คิดให้ทันป้องกันได้")

คำแนะนำ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (เวลา 10 นาที)

ในฐานะที่นักเรียนเป็นเยาวชนคนหนึ่งของสังคม นักเรียนจะมีส่วนช่วยในการป้องกันการใช้ยาเสพติดและการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้อย่างไร

ใบความรู้สำหรับครู " แนวคิดที่ควรได้"
(แผนการสอน เรื่อง " คิดให้ทันป้องกันได้"

ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. มีสาเหตุอะไรบ้างที่ทำให้วัยรุ่นใช้ยาเสพติดกันมาก	- อายกลอง เพื่อนชวน ถูกล่อลวง หรือถูกบังคับให้เสพ - มีค่านิยมที่ผิด มีความเชื่อในการใช้ยาที่ผิด - มีปัญหาครอบครัว อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการเสพ/ ขยายยาเสพติด - มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมาก ง่าย
2. การที่วัยรุ่นใช้ยาเสพติดกันมาก จะส่งผลกระทบต่อสังคมปัจจุบันอย่างไร	- เกิดปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ เกิดความไม่สงบในสังคม - ประเทศชาติขาดทรัพยากรบุคคลที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ - ส่งผลต่อเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นของประเทศและขาดความเชื่อถือจากคนนประเทศ
3. ในฐานะที่นักเรียนเป็น ชาวชนคนหนึ่งของสังคม นักเรียนจะมีส่วนช่วยในการป้องกันการใช้ยาเสพติด และการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้อย่างไร	- ป้องกันตนเองและครอบครัวไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เช่น ไม่ลอง ไม่เข้าไปอยู่ในสถานการณ์เสี่ยง ไม่รับฝากสิ่งของที่อาจเป็นยาเสพติด - บอกถึงโทษ พิษภัย และวิธีการที่จะถูกชักนำไปสู่การใช้ยาเสพติดแก่บุคคลในครอบครัว - กระตุ้นเตือนเพื่อนไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด - ให้ความร่วมมือในการรณรงค์ป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสังคม

แผนการสอนที่ 3 เรื่อง ภูตพันธุ์ภัย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลาที่สอน 60 นาที

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้: ตระหนักว่าตนเองมีข้อดีในการป้องกันการถูกชักจูงไปใช้ยาเสพติด และตระหนักถึงข้อดีของการเสี่ยงต่อการถูกชักจูงไปใช้ยาเสพติด

จุดประสงค์นำทาง:

1. วิเคราะห์สถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่การใช้ยาเสพติดได้
2. วิเคราะห์ข้อดีของตนเองที่ช่วยป้องกันการถูกชักจูงให้ไปใช้ยาเสพติด และข้อดีของตนเองต่อการถูกชักจูงให้ไปใช้ยาเสพติดได้
3. สรุปถึงความเชื่อที่ถูกต้องต่อการไม่พึ่งยาเสพติด
4. เสนอทางเลือกของการแก้ปัญหาโดยไม่พึ่งยาเสพติด

สาระสำคัญ: การมีความเชื่อที่ถูกต้องและเหมาะสมต่อการไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือพึ่งพาเสพติดตลอดจนมีแนวทางการแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสมจะเป็นการป้องกันตนเองจากยาเสพติด

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นสร้างความรู้สึก ประสบการณ์ -กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูนำเสนอสนทนาด้วยคำถาม “ สถานการณ์ใดบ้างที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด” และถามต่อว่า “คนมีบุคลิกอย่างไรที่จะไปใช้ยาเสพติดได้ง่าย” - ครูอ่านกรณีศึกษา เรื่อง “เรื่องของสายสมร” - ให้เปิดเผยตนเอง โดยครูถามว่า “นักเรียนรู้สึกอย่างไรเมื่อได้ฟังเรื่องของสายสมร” และถามต่อว่า “ สายสมรมีข้อดีอะไรที่เสี่ยงต่อการติดยาเสพติด” - ครูสุ่มถาม 4-5 คน โดยไม่ต้องสรุป	- อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ใช้ยาเสพติด - เชื่อคนง่าย,ไม่มีความมั่นใจในตนเอง - บทสำหรับอ่าน เรื่อง เรื่อง “เรื่องของสายสมร”

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นจัดระบบความคิด ความเชื่อ สะท้อนความคิด/ อภิปราย - กลุ่มเล็ก (15 นาที) ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที) ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (15 นาที) ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน 1 - ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มรายงาน 3-4 กลุ่ม ครูรวบรวมข้อสรุปและอภิปรายเพิ่มเติม - นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน อภิปรายตามประเด็น ในใบงาน 2 - ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบงาน 1 - ใบความรู้สำหรับครู “แนวคิดที่ควรได้” - ใบงาน 2 - ใบความรู้สำหรับครู “แนวคิดที่ควรได้”

สื่อการสอน :

1. บทสำหรับอ่าน กรณีศึกษา “เรื่องของสายสมร”
2. ใบงาน
3. ใบความรู้สำหรับครู “แนวคิดที่ควรได้”

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจและการแสดงความรู้สึกลงในกลุ่ม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมอภิปรายในกลุ่ม
3. จากการรายงานผลงานกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอน เรื่อง "รู้ตนพันภัย")

คำแนะนำ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (กลุ่มละ 5 นาที)

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อดี และข้อด้อยของตนเองและของเพื่อนในกลุ่ม ว่ามีข้อดี อะไรบ้างที่ช่วยป้องกันตนเองจากยาเสพติดได้ และมีข้อด้อยอะไรบ้างที่อาจมีส่วนในการถูกชักจูงให้นักเรียนไปใช้ยาเสพติด
2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้
 "สูบบุหรี่ทำให้สมองปลอดโปร่ง"
 "โซ้ยน้ำทำให้มีกำลัง ทำงานได้มากขึ้น"

ใบงาน 2

(แผนการสอน เรื่อง "รู้ตนพันภัย")

คำแนะนำ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (กลุ่มละ 5 นาที)

1. นักเรียนจะนำข้อสรุปที่เป็นข้อดีของกลุ่ม จากใบงานที่ 1 มาใช้ในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดได้อย่างไร
2. นักเรียน ช่วยกันวิเคราะห์ว่า ข้อด้อยของกลุ่มจากใบงานที่ 2 มีผลเสียต่อตัวนักเรียนอย่างไร และนักเรียนจะแก้ไขข้อด้อยนั้น ๆ อย่างไรเพื่อไม่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด

กรณีศึกษา " เรื่องของสายสมร"

(แผนการสอนเรื่อง " รู้ตนพันภัย")

สายสมร เป็นผู้หญิงหน้าตาน่ารัก เพิ่งย่างเข้าสู่วัยรุ่น เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความน่ารักจึงทำให้ สายสมร เป็นที่ต้องตาของผู้ที่พบเห็นหลาย ๆ คน โดยเฉพาะเพื่อนชาย มีเพื่อนชายคนหนึ่งชื่อ สมชาย ได้ใช้ความพยายามตีสนิท ทำตัวให้สายสมรพอใจ โดยการซื้อของฝาก ของกระจุกกระจิกให้สายสมรเป็นประจำ รวมทั้งชมเชย เยินยอ ชวนสายสมรไปเที่ยวบ่อยๆในวันหยุด ช่วงแรกๆ ให้เงินสายสมรใช้จ่ายจน สายสมร คายใจ วางใจว่าเขาเป็นสุภาพบุรุษในที่สุด สายสมร ก็ติดสมชายอย่างถอนตัวไม่ขึ้นวันไหนไม่ได้พบกับสมชายเธอรู้สึกหงุดหงิด ทั้งนี้เพราะเขาจะมีเครื่องคืมมาให้คืมทุกวัน วันไหนไม่ได้คืม สายสมรจะรู้สึกกระวนกระวายใจ ไม่เป็นสุข และเป็นเหตุให้สายสมรต้องเป็นทาสของสมชายอย่างสิ้นเชิงทั้งกายและใจ

วันหนึ่ง สมชาย มาพบสายสมรอย่างเคย แต่วันนี้ เขาพาผู้ชายวัยกลางคน ดูภูมิฐาน มาด้วยเขาลามสายสมรว่า "อยากได้ของหรือไม่ ถ้าอยากได้ให้ไปกับอาผู้ชาย " สายสมรไม่มีทางเลือก และเธอยังต้องทำในอีกหลายสิ่งหลายอย่างในสิ่งที่เธอไม่อยากทำ ในที่สุดเธอถูกบังคับให้ขายบริการทางเพศ เพื่อหาเงินมาให้สมชาย อนาคตของสายสมรแทนที่จะสดใส กลับมาถูกกักขังให้ขายบริการ และจมอยู่กับขมสพติด

ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
(แผนการสอนเรื่อง "รู้ตนพินัย")

ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อดีและข้อด้อยของตนเองและของเพื่อนในกลุ่ม ว่ามีข้อดีอะไรบ้างที่ช่วยป้องกันตนเองสารเสพติดได้ และมีข้อด้อยอะไรบ้างที่อาจมีส่วนในการถูกชักจูงให้นักเรียนไปใช้ยาเสพติด	- ข้อดีที่ช่วยป้องกันตนเองจากยาเสพติดได้ เช่น การเป็นคนเข้มแข็ง ชอบฟังตนเอง มีความภูมิใจในการทำดีของตน - ข้อด้อย ที่อาจทำให้ตนเองถูกชักจูงไปใช้ยาเสพติดได้ เช่น การเชื่อคนง่าย ชอบฟังคนอื่น ชอบลอง ชอบเสี่ยง ชอบตามเพื่อน
2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับข้อความต่อไปนี้ "สูบบุหรี่ทำให้สมองปลอดโปร่ง" "ใช้ยาบ้าทำให้มีกำลัง ทำงานได้มากขึ้น"	- ถ้านักเรียนเห็นด้วยกับข้อความที่ให้ ถือเป็นค่านิยมที่ไม่ถูกต้องและอาจชักนำไปใช้ยาเสพติดได้
3. นักเรียนจะนำข้อสรุปเป็นข้อดี มาใช้ในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดได้อย่างไร	- ทำให้รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ
4. นักเรียนจะแก้ไขข้อด้อยนั้น ๆ อย่างไรเพื่อไม่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด	- ต้องคิดก่อนทำทุกครั้ง ใจแข็ง หนักแน่น

แผนการสอนที่ 4 เรื่อง ดิทยาพาวุ่นวาย

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลาที่สอน 60 นาที

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้: ตระหนักในปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด

- จุดประสงค์นำทาง:**
1. ระบุสภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาเสพติดของสมาชิกในครอบครัว สังคม และประเทศชาติ
 2. ยอมรับถึงผลเสียของการที่สมาชิกในครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ใช้ยาเสพติด
 3. เสนอแนวคิดที่จะหลีกเลี่ยงตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ที่จะไม่ให้เกิดปัญหาจากการใช้ยาเสพติด

สาระสำคัญ:

โทษและพิษภัยอันเกิดจากยาเสพติด นอกจากจะมีผลเสียทั้งทางร่างกาย และจิตใจของผู้เสพ แล้วยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อครอบครัว สังคมและประเทศชาติด้วย ถ้านักเรียนเห็นความสำคัญของปัญหาที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะช่วยให้นักเรียน เกิดแนวคิดในการป้องกันตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติจะเป็นวิธีหนึ่งที่จะลดปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการใช้ยาเสพติดได้

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นสร้างความรู้สึกร่วม ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูนำเสนอด้วยคำถามว่า "นักเรียนเคยได้ยินข่าวการจับผู้ขายยาเสพติด หรือ การถูกทำร้ายร่างกายจากผู้ที่ใช้ยาเสพติดบ้างหรือไม่" และถามต่อว่า "ได้ยินมาอย่างไรบ้าง" - ครูสุ่มถาม 4 -5 คน	- หัวข้อข่าว การจับผู้ขายยาเสพติด หรือจับคนเมายาบ้าเมาสูรา แล้วทำร้ายร่างกายผู้อื่น

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นจัดระบบความคิดความเชื่อ สะท้อนความคิด/อภิปราย - กลุ่มเล็ก (15 นาที)	- ครูอ่าน กรณีศึกษาเรื่อง "คิดไม่ถึง" - ให้เปิดเผยตนเองโดยครูถามว่า "นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเรื่องที่ได้ยิน" - ครูสุ่มถาม 4 - 5 คน โดยไม่ต้องสรุป - นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 -6 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน 1 - นักเรียนชมวิดิทัศน์ เรื่อง "ยาบ้าในสถานศึกษา"	- บทสำหรับอ่านเรื่อง "คิดไม่ถึง" - ใบงาน 1 - วิดิทัศน์ เรื่อง" ยาบ้าในสถานศึกษา "
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (15 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบงาน 2
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)		- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. บทสำหรับอ่าน กรณีศึกษาเรื่อง "คิดไม่ถึง"
2. หัวข้อข่าวจากหนังสือพิมพ์
3. ใบงาน
4. ใบความรู้สำหรับครู " แนวคิดที่ควรได้"

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจและการแสดงความรู้สึกลง
2. สังเกตการมีส่วนร่วมอภิปรายในกลุ่ม
3. จากการรายงานผลงานกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอนเรื่อง " ติดยา พาวุ่นวาย")

คำแนะนำ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 9 คนร่วมอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้เพื่อให้ได้ข้อสรุป (เวลา 15 นาที)แล้วเตรียมตัวแทน 1 คนรายงานหน้าชั้น (เวลา 5 นาที)

1. การที่นพชายและติดยาบ้า มีผลเสียต่อดัวเขา และครอบครัวอย่างไร
2. ถ้ามีคนมาชวนนักเรียนให้ขายยาบ้า นักเรียนคิดอย่างไร เพราะเหตุใด
3. ถ้าประเทศเรามีคนขาย และติดยาเสพติดมาก ๆ จะมีผลต่อดัวนักเรียน ครอบครัว และประเทศชาติ อย่างไรบ้าง

ใบงาน 2

(แผนการสอนเรื่อง "ติดยา พาวุ่นวาย")

คำแนะนำ ให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันเสนอแนวทางการจัดกิจกรรม (เวลา 15 นาที) ในหัวข้อ

" พวกเราร่วมมือ ด้านภัยยาเสพติด "

สิงห์ก้าวโหด! ทุบหัวรุ่นน้อง

โยนน้ำ
ให้ตาย
ทั้งเป็น
ทาสท้าววัย
16 ปี คว้าไม้ไผ่
มีต่อหน้า 19

กระหน่ำตีวันนักเรียมขึ้น ม. สิงห์คมกราวรุ่นน้อง จนสลบ
แล้วลากไปทิ้งลำห้วย ทำให้จมน้ำดับสยอง ถูกตำรวจตาม
รวบตัวได้กลับบ้าน สอบสวนรับสารภาพเหตุกรรมาโหด
แยงสาเหตุ เพราะแค้นถูกแย่งสาวทั้งทีในมือเหนือรุ่นน้อง
ถ่วงไว้เวอยู่ ปฏิเสธไม่ได้ลงมือฆ่าเพื่อชิงสร้อยคอทองคำ
ของเหยื่อตามที่ญาติผู้ตายให้การไว้ แต่เห็นสร้อยของ
เหยื่อสังหารตกอยู่ จึงหยิบติดมือนำไปขายเอาเงินไป
ซื้อความสุขสาวเวการ

เหตุทาสท้าววัย 16 ปี ฆ่าโหดทาสท้าวรุ่นน้อง
วัย 14 ปี เพราะแย่งคมกราวรายนี้ เปิดเผยขึ้นเมื่อเวลา
18.00 น. วันที่ 10 ก.พ. พ.ศ. 2517 ปีฎญาเลหรือ
สว.ส.ส.ก.อ.เมืองพะเยา ได้นำกำลังเข้าจับกุมนายพงษ์
(นามสมมติ) อายุ 16 ปี ที่บ้านพักใน ต.บ้านดู่
อ.เมืองพะเยา แจ้งข้อหาฆ่า ค.ช.ศราวุธ บุฎมา อายุ
14 ปี นักเรียนชั้น ม.1 โรงเรียนฟากกว๊านวิทยา อยู่บ้าน
เลขที่ 47 หมู่ 7 บ้านดู่ ต.บ้านดู่ พบศพเหยื่อโหด
ลอยอยู่ในลำห้วยแม่คุ่น ม.1 ต.บ้านดู่ เมื่อบ่ายวันที่
9 ก.พ. ที่ผ่านมา คุณตัวสัง พ.ศ.ศ.เสนห์ภูมิ รุ่นแก้ว
สว.ส.ส.ก.อ.เมืองพะเยา เจ้าของคดี ดำเนินคดี

ความเป็นมาคดีสังหารโหดนักเรียนหมกลำห้วย
ครั้งนี้ สืบเนื่องจากเมื่อบ่ายวันที่ 9 ก.พ. พ.ศ. 2517 ภูมิ
รุ่นแก้ว สว.ส.ก.อ.เมืองพะเยา ได้รับแจ้งเหตุพบศพ
เด็กชายวัยรุ่นจมน้ำตายที่ลำห้วยแม่คุ่น แต่จากการ
ชันสูตรพบว่า ค.ช.ศราวุธ เหยื่อโหด มีบาดแผลถูก
ตีด้วยของแข็งที่ใบหน้าและท้ายทอยหลายแห่งเป็นรอย
ฟกช้ำเห็นได้ชัดเจน แต่บาดแผลดังกล่าวไม่ทำให้ถึง
ตาย ซึ่งแพทย์ยืนยันว่าสาเหตุที่เสียชีวิตเพราะขาด
อากาศหายใจ เนื่องจากจมน้ำ เชื่อว่า ค.ช.ศราวุธนำ
จะถูกคนร้ายชิงเงินสลบแล้วลากวางไว้สดทิ้งน้ำจนเสียชีวิต
ในที่เกิดเหตุพบก่อนไม้ไผ่ยาว 1 เมตร 1 ท่อน
และกระป๋องกาวน้ำ 3 เค ถุงพลาสติกใสบรรจุกาวน้ำ 1
ถุง ตกอยู่ โดยญาติของ ค.ช.ศราวุธ ยืนยันว่าก่อนพบ
จุดจบ ค.ช.ศราวุธออกจากบ้านไปกับนายพงษ์ สิงห์คม
กราว อยู่หมู่บ้านเดียวกัน และระบุว่าสร้อยคอทองคำ
ของ ค.ช.ศราวุธ หายไป เชื่อว่าถูกคนร้ายฆ่าชิงทรัพย์
เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงติดตามไปจับกุมได้ดังกล่าว

สอบสวนนายพงษ์ให้การรับสารภาพว่า ก่อนเกิด
เหตุขณะนั่งคมกราวอยู่กับ ค.ช.ศราวุธ คู่ๆ ค.ช.ศราวุธ
เข้ามาแย่งกาวที่คมอยู่ หิ้งๆที่ในมือของ ค.ช.ศราวุธ
ยังมีกาวอยู่ ทำให้ไม่พอใจคว้าไม้ไผ่ตีหัวและใบหน้า
ของ ค.ช.ศราวุธ จนสลบเหมือดแล้วลากไปทิ้งในลำห้วย
หลังจากนั้น เห็นสร้อยคอของ ค.ช.ศราวุธ ตกอยู่ในที่
เกิดเหตุ จึงหยิบติดมือนำไปขายในตัวเมืองพะเยาใน
ราคา 2,300 บาท เอาเงินไปซื้อเปียร์กินและเที่ยวสาว
บริการก่อนจะถูกตำรวจตามรวบตัว เจ้าหน้าที่ตำรวจจึง
แจ้งข้อหาฆ่าคนตายโดยเจตนา คุณตัวได้ดำเนินคดีต่อไป

กรณีศึกษาเรื่อง "คิดไม่ถึง"

(แผนการสอนเรื่อง "ติดยา พาวุ่นวาย")

นพกำลังเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคแห่งหนึ่ง ครอบครัวของเขามีความขัดสนแร้นแค้น พ่อติดสุรา แม่ติดการพนัน น้องสาวกำลังเรียนหนังสือชั้น ม.2 เมื่อเรียนอยู่ปีแรก นพได้คบเพื่อนหลายคนที่ใช้ยาบ้า เพื่อนได้ชวนให้ลองใช้ นพขัดเพื่อนไม่ได้จึงลองใช้ และใช้บ่อยขึ้น จนนพติดยาบ้าและใช้ยามากขึ้น ทำให้นพไม่มีเงินซื้อยา เพื่อนคนหนึ่งได้แนะนำให้นพขายยาบ้า นพพยายามหลอกลวงให้เพื่อนๆ ลองใช้ และมาซื้อยากับเขา และชวนกันไปสูบที่บ้านของนพ น้องสาวของนพเห็นเข้า จึงแอบมาลองใช้จนติด โดยที่นพไม่รู้ จนต่อมา น้องสาวของนพเริ่มขาดเรียน และไปมั่วสุมใช้ยาบ้ากับเพื่อน จนถูกครูจับได้ และให้พักการเรียนเพื่อไปบำบัดรักษา

ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

(แผนการสอนเรื่อง " ดิทยา พาวุ่นวาย ")

ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. การที่พี่ชายและดิทยาบ้า มีผลเสียต่อตัวเขาและครอบครัวอย่างไร	- ผลเสียต่อ นพ เสี่ยสุขภาพ เสี่ยชื่อเสียง - ผลต่อครอบครัว พ่อแม่เสียใจ เสี่ยชื่อเสียง เพื่อนบ้านรังเกียจ น้องสาวดิทยา และไปมั่วสุม จนเสียการเรียน
2. ถ้ามีคนมาชวนนักเรียนให้ขายยาบ้า นักเรียนคิดอย่างไร เพราะเหตุใด	- คิดว่าเป็นสิ่งไม่ดี เพราะเป็นการหลอกลวงผู้อื่นและเป็นเรื่องผิดกฎหมาย อาจถูกจับและถูกลงโทษ และเป็นการทำลายประเทศชาติ
3. ถ้าประเทศเรามีคนขายและดิทยาเสพติดมาก ๆ จะมีผลต่อ ตัวนักเรียน ครอบครัว และประเทศชาติ อย่างไรบ้าง	- ต่อตนเอง สุขภาพเสื่อมโทรม และเสียทรัพย์สิน เสี่ยชื่อเสียง - ต่อครอบครัว เสี่ยชื่อเสียง เกิดความเดือดร้อนทั้งกายและใจ - ต่อประเทศชาติ ด้านเศรษฐกิจ การแพทย์และสาธารณสุข เพราะการเจ็บป่วยของประชาชนผู้ใช้ยาเสพติด เป็นภาระในการบำบัดรักษา และเป็นภาระด้านอื่น ๆ ด้วย ทรัพยากรบุคคลขาดคุณภาพ ขาดการพัฒนาประเทศ
4. ให้นักเรียนเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมในหัวข้อ " พวกเราร่วมมือด้านภัยยาเสพติด"	- จัดกิจกรรมรณรงค์ในโอกาสต่าง ๆ - ตั้งชมชมรมบำเพ็ญประโยชน์ - เล่นกีฬา เล่นดนตรี งานอดิเรกอื่น ๆ

แผนการสอนที่ 5 เรื่อง "ความผิดพลาดของชีวิต"

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 60 นาที

วันที่ 26 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เห็นใจและเข้าใจผู้ใช้ยาเสพติด

จุดประสงค์นำทาง :

1. วิเคราะห์ความรู้สึกของนักเรียนต่อครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อนและบุคคลในชุมชนใช้ยาเสพติด โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์
2. แสดงออกถึงการแสดงความเห็นใจผู้ใช้ยาเสพติด โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์
3. เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการช่วยเหลือสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อนและบุคคลในชุมชนที่ใช้ยาเสพติดให้มีแรงจูงใจที่จะเลิกใช้ยาเสพติดได้อย่างถาวร

สาระสำคัญ : ผู้ติดยาเสพติด อาจจะมีสาเหตุและปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้เขาติดยาเสพติดและอาจถูกแสดงความรักจากครอบครัวและสังคม ดังนั้นการให้กำลังใจและความเห็นใจต่อผู้ใช้ยาเสพติด ตลอดจนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เขาเลิกใช้ยาเสพติดได้อย่างถาวร

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นสร้างความรู้สึก ประสบการณ์ -กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- นำเข้าสู่บทเรียนโดยครูนำสนทนาด้วยคำถาม " ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ มีผู้ใช้ยาเสพติดบ้างหรือไม่อย่างไร" - ครูสุ่มถาม และให้นักเรียนเล่าให้กลุ่มฟัง - ครูอ่าน กรณีศึกษา เรื่อง "อนิจจา...ทางออกของสมชาย" - ให้เปิดเผยตนเอง โดยครูถามว่า "นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเรื่องที่ได้ยิน" - ครูสุ่มถาม โดยไม่ต้องสรุป	- กรณีศึกษา "อนิจจาทางออกของสมชาย"

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นจัดระบบความคิด ความเชื่อ สะท้อนความคิด/ อภิปราย - กลุ่มเล็ก (15 นาที)	- แบ่งกลุ่มๆละ 9 คน อภิปราย ประเด็นในใบงาน 1	- ใบงาน 1
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวม ข้อเสนอสรุปและอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (15 นาที)	- แบ่งกลุ่มๆละ 9 คน อภิปราย ประเด็นในใบงาน 2	- ใบงาน 2
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวม ข้อเสนอสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. บทสำหรับอ่าน กรณีศึกษา เรื่อง "อนิจจา .. ทางออกของสมชาย"
2. ใบงาน
3. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจและการแสดงความรู้สึกในกลุ่ม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมอภิปรายในกลุ่ม
4. จากการรายงานผลงานกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอนเรื่อง " ความผิดพลาดของชีวิต ")

คำแนะนำ ให้รวมกลุ่ม 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหัวข้อที่มอบหมาย (ใช้เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (5 นาที)

1. ถ้าสมชายเป็นพี่หรือน้องของนักเรียน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด
2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่สมชายพยายามเลิกเสพยาบ้า แต่ไม่สามารถทำได้
3. ถ้านักเรียนมีเพื่อนที่อยู่ในสภาพเดียวกับสมชาย นักเรียนจะมีแนวทางในการให้ความช่วยเหลืออย่างไร เพื่อให้เขาสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ใบงาน 2

(แผนการสอนเรื่อง " ความผิดพลาดของชีวิต ")

คำแนะนำ ให้รวมกลุ่ม 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุป ตามหัวข้อที่มอบหมาย (ใช้เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (5 นาที)

ถ้านักเรียนพบว่า มีบุคคลในชุมชนที่ติดยาเสพติดและต้องการเลิกนักเรียนจะมีแนวทางในการให้กำลังใจและช่วยเหลือเขาอย่างไร เพื่อให้เขาเลิกใช้ยาเสพติดได้อย่างถาวรได้อย่างไร

กรณีศึกษาเรื่อง " อนิจจา...ทางออกของสมชาย "

(แผนการสอน เรื่อง "ความผิดพลาดของชีวิต")

สมชายเป็นลูกคนโตของนายช่างซ่อมรถยนต์ สมชายเป็นเด็กดี ขยันเรียน รักพ่อแม่ สมชายกำลังเรียนที่วิทยาลัยเทคนิคชั้นปีที่ 1 อีกจังหวัดหนึ่งเขาจึงต้องอยู่หอพัก ที่หอพักมีเพื่อนๆ อยู่หลายคนส่วนใหญ่ใช้ยาบ้า สมชายถูกชักชวนจากเพื่อนๆ ในหอพัก และรุ่นพี่ร่วมห้องพัก ตอนแรกเขาพยายามปฏิเสธ แต่ครั้งต่อไป สมชายเห็นว่าเพื่อนๆ ก็เสพกันก็เลยลองใช้ดูโดยคิดว่าครั้งเดียวคงไม่ติด จนในที่สุดเขาก็ต้องใช้มันเกือบทุกวัน ต้องโกหกพ่อแม่ เพื่อขอเงินมาซื้อยาบ้า เขารู้สึกละอายใจ กลัวพ่อแม่เสียใจ ถ้ารู้ว่าเขาคิดยาบ้า เขาพยายามเลิกหลายครั้ง แต่ก็เลิกไม่ได้

จนปิดเทอมต้น เขาตั้งใจที่ได้กลับบ้าน และตั้งใจจะเลิกเสพยาบ้า ที่บ้านเขารู้สึกหงุดหงิด แต่พยายามอดทนไม่ใช้ยา เขาเลิกได้ 2 สัปดาห์ แต่เมื่อเปิดเทอม เพื่อนก็มาชวนเขาไปใช้ยาบ้า อีกเขาอดใจไว้ไม่ได้ จึงกลับไปเสพอีก และเพิ่มปริมาณมากขึ้น เขารู้สึกท้อแท้ใจอยากหนีจากสภาพนี้ ด้วยอารมณ์ชั่ววูบเลยตัดสินใจผูกคอตาย แต่โชคดีที่เพื่อนมาพบ เขาจึงรอดตาย และได้พบกับพ่อแม่ของเขา

ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้" (แผนการสอนเรื่อง " ความผิดพลาดของชีวิต ")	
ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. ถ้าสมชายเป็นพี่หรือน้องของนักเรียน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรเพราะเหตุใด	- รู้สึกเสียใจ สงสารและเห็นใจสมชาย ที่สมชายติดยาบ้า และอยากเลิกยาบ้า แต่ก็ทำไม่ได้เพราะหลงผิดคิดว่าการใช้ยาบ้าเพียงครั้งเดียวไม่ทำให้ติด
2. นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่สมชาย พยายามเลิกเสพยาบ้า แต่ไม่สามารถทำได้	- รู้สึกสงสาร และเห็นใจในความพยายามของสมชาย แต่อาจมีปัจจัยอื่นที่ทำให้เขาไม่สามารถเลิกเสพยาบ้าได้ เช่น บุคลิกภาพของสมชาย สภาพแวดล้อมที่มีการใช้ยา
3. ถ้านักเรียนมีเพื่อนที่อยู่ในสภาพเดียวกับสมชายนักเรียนจะมีแนวทางในการให้ความช่วยเหลืออย่างไร เพื่อให้เขาสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	- ให้กำลังใจเพื่อน ไม่แสดงความรังเกียจ - แนะนำให้ปรึกษาผู้ที่ช่วยเหลือได้ เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ - แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อบำบัดรักษา - ให้แนวคิดในการหลีกเลี่ยงจากสถานการณ์เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด
4. ถ้านักเรียนพบว่ามึนคคในชุมชนที่ติดยาเสพติด และต้องการเลิก นักเรียนจะมีแนวทางในการให้กำลังใจและช่วยเหลือเขา เพื่อให้เขาเลิกใช้ยาเสพติดได้อย่างถาวรได้อย่างไร	- ให้กำลังใจในสิ่งที่เขาต้องการกระทำ คือ การเลิกใช้ยาเสพติด - ไม่แสดงความรังเกียจ - แนะนำให้ปรึกษาผู้ที่ช่วยเหลือได้ - แนะนำให้ไปพบแพทย์เพื่อบำบัดรักษา - กระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมช่วยผู้ที่ใช้ยาเสพติด และต้องการเลิก ให้เลิกได้อย่างถาวร เช่น จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาผู้ที่พยายามเลิกใช้ยาเสพติด จัดตั้งศูนย์บำบัดรักษาในชุมชน ให้โอกาสผู้ที่ต้องการเลิกใช้ยาเสพติดได้ ประกอบอาชีพในชุมชนนั้น ๆ

แผนการสอนที่ 6 เรื่อง คุณค่าในตน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 90 นาที

วันที่ 27 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : ภูมิใจในตนเองที่ไม่ใช่ยาเสพติด

- จุดประสงค์นำทาง :**
1. บอกความรู้สึกรู้สึกภูมิใจที่ไม่ไปใช้ยาเสพติดได้
 2. ระบุแนวทางการสร้างความภูมิใจในตนเอง ในการที่จะไม่ใช่ยาเสพติด
 3. ยอมรับถึงความมีคุณค่าของผู้ไม่ใช่ยาเสพติด
 4. ภูมิใจถึงความมีคุณค่าของตนเองในการช่วยให้ผู้อื่นไม่ใช่ยาเสพติด

สาระสำคัญ : ประสบการณ์ที่ทำให้บุคคลมีความภาคภูมิใจนั้นอาจแตกต่างกันไป ความภาคภูมิใจบางอย่างเกิดจากส่วนดีภายในตนเองหรือสภาพแวดล้อม และโอกาสต่าง ๆ ในชีวิตที่มนุษย์ทุกคนไม่มีความสมบูรณ์พร้อมไปทุกด้าน หากบุคคลรู้จักนำจุดเด่นที่มีอยู่มาใช้ในทางที่ถูกจะทำให้เกิดความสุขได้โดยไม่ต้องหาที่ขีดเหนี่ยว

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นสร้างความรู้สึก ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (20 นาที)	- นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูแจก กระดาษรูปดอกไม้ให้นักเรียนคนละ 1 แผ่นและให้นักเรียนเขียนชื่อตนเอง ที่กลางดอกไม้ ส่วนที่กลีบดอกไม้ให้ เขียนคุณสมบัติที่ดีของตนเอง 5 อย่าง ส่วนที่ใบไม้ให้เขียนสิ่งที่เป็น ข้อบกพร่อง และอยากเปลี่ยนแปลง ของตนเอง 2 อย่าง - ครูสุ่มให้นักเรียนนำเสนอ 4 -5 คน - ครูเพิ่มเติมให้เห็นถึงความแตกต่าง ของแต่ละบุคคล	- กระดาษรูปดอกไม้ - ทุกคนมีข้อดีและข้อบกพร่อง ที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงควรนำ

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
- จับคู่ 2 คน (10 นาที) ชั้นจัดระบบความคิด ความเชื่อ สะท้อน ความคิด/ อภิปราย - กลุ่มเล็ก (20 นาที) ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที) ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (20 นาที) ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ครูอ่าน กรณีศึกษาเรื่อง "ความภูมิใจของพล" ให้เปิดเผยตนเองโดยจับคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อตอบคำถามว่า " นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับเรื่องที่ได้ยิน" และ ถ้านักเรียนเป็นพลนักเรียน รู้สึกอย่างไร เพราะเหตุใด - ครูสุ่มถาม 4 - 5 คู่ โดยไม่ต้องสรุป - แบ่งกลุ่ม ๑ละ 9 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงานที่ 1 - ตัวแทนกลุ่มรายงานที่ละประเด็น/ นำอภิปราย เพื่อให้ได้ข้อสรุปครบตามแนวคิดที่ควรได้ - นักเรียนกลุ่มเดิม ร่วมอภิปรายตามประเด็นในใบงาน 2 - ตัวแทนกลุ่มรายงาน/ครูนำอภิปราย เพื่อให้ได้ข้อสรุปครบตามแนวคิดที่ควรได้	ข้อดีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และปรับปรุงข้อบกพร่องให้ดีขึ้น - บทสำหรับอ่าน "ความภูมิใจของพล" - ใบงานที่ 1 - ใบความรู้สำหรับครู" แนวคิดที่ควรได้" - ใบงาน 2 - ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. บทสำหรับอ่าน กรณีศึกษา เรื่อง " ความภูมิใจของพล "
2. ใบงาน
3. ใบความรู้สำหรับครู " แนวคิดที่ควรได้"
4. กระจายรูปดอกไม้

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจและการแสดงความรู้สึกในกลุ่ม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมอภิปรายในกลุ่ม
3. จากการรายงานผลงานกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอนเรื่อง "คุณค่าในตน")

คำแนะนำ ให้แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน ร่วมกันอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามประเด็นที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) หลังจากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มรายงาน (เวลา 10 นาที)

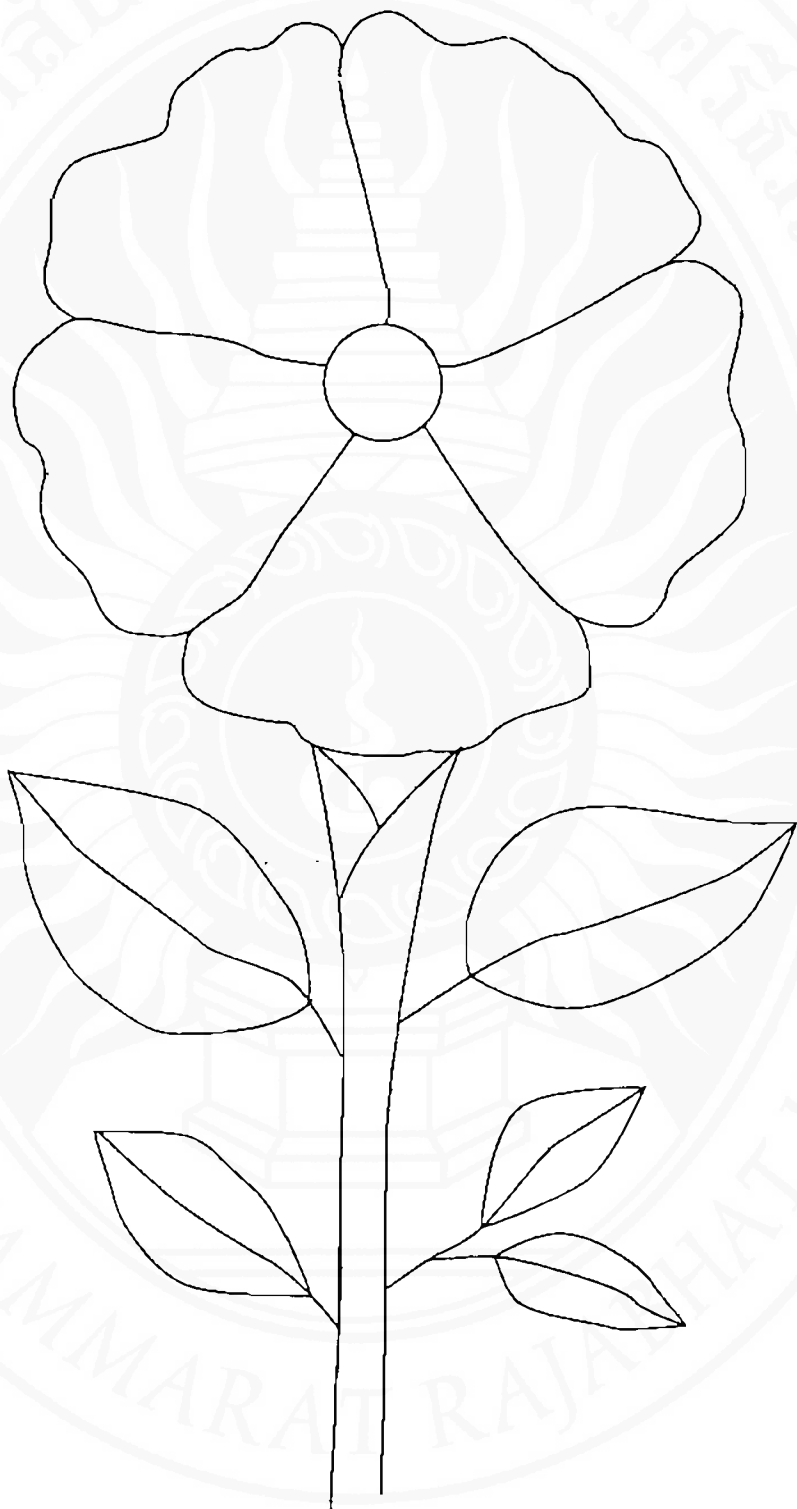
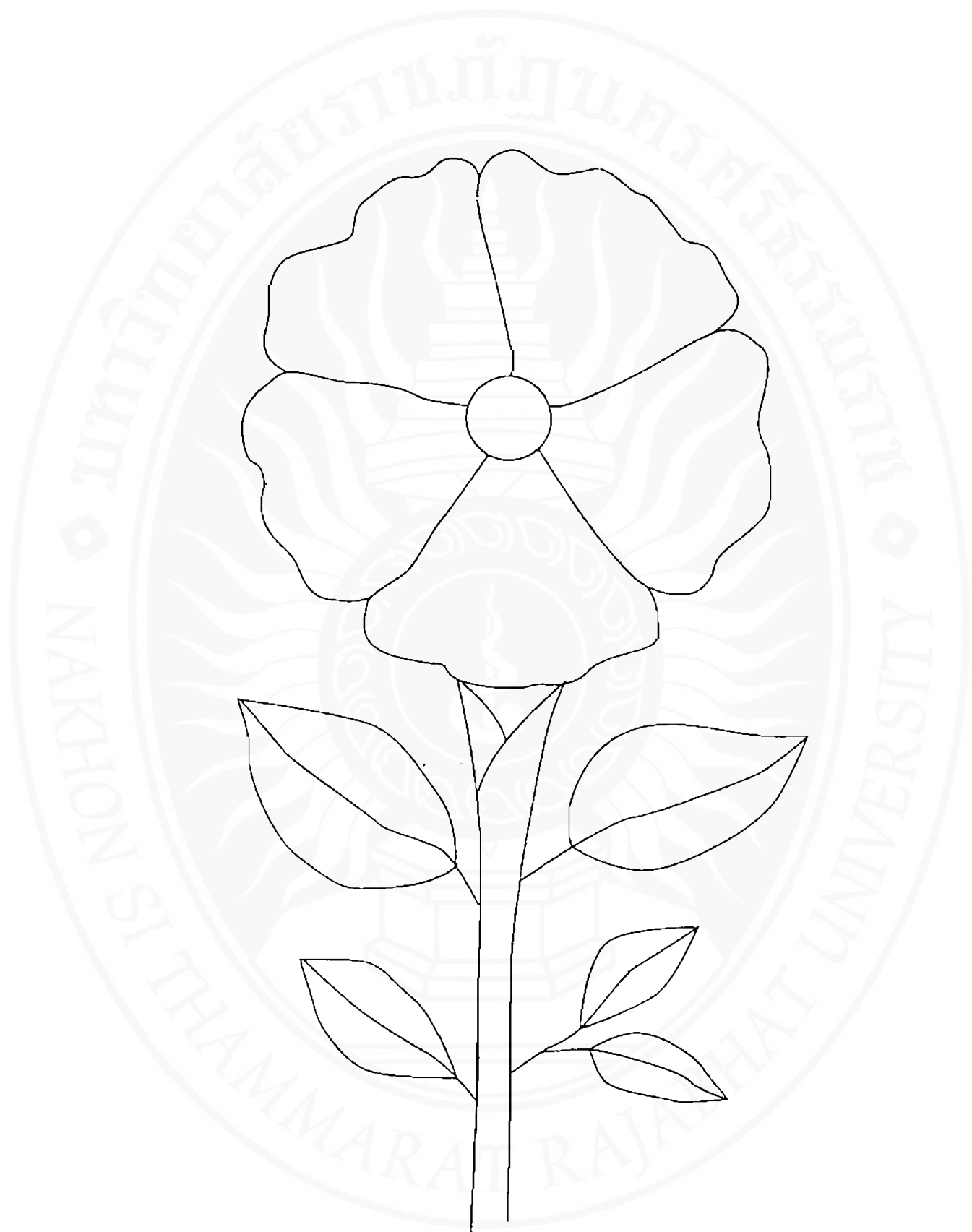
1. นักเรียนคิดว่าพลรูสึกรู้สึกอย่างไรกับตนเอง เพราะเหตุใด
2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวของพลที่ว่า "คนเรต่างก็มีคุณค่าในตนเองแตกต่างกันให้ค้นหาให้เจอ และนำมาออกมาใช้ มันจะติดตัวเราตลอดไป" เพราะเหตุใด
3. ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับ พล นักเรียนจะปฏิบัติเช่นเดียวกับหรือ ไม่เพราะเหตุใด

ใบงาน 2

(แผนการสอนเรื่อง "คุณค่าในตน")

คำแนะนำ ให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่มอบหมายหลังจากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มรายงานหน้าห้อง (เวลา 20 นาที)

ให้นักเรียนบอกแนวทางปฏิบัติที่จะรักษาความภูมิใจของตนเองในการป้องกันตนเอง ครอบครัว และเพื่อน จากการแพร่ระบาดของยาเสพติด

กรณีศึกษาเรื่อง "ความภูมิใจของพล"

(แผนการสอนเรื่อง "คุณค่าในตน")

พลเป็นนักเรียนชั้น ม.5 มีพี่น้องชื่อพัน เรียนอยู่ชั้น ม.2 วันหนึ่ง พันนำยาชนิดหนึ่งมาให้พี่ชายดูและบอกว่า "เพื่อนให้มา บอกว่ากินแล้วจะสนุกคึกคัก" พันคิดว่ามันคือยาบ้าก็รับเพื่อนมาแต่ไม่กล้ากินเลยเอามาถามพี่ชายดูว่าจะลองไหม พลเห็นดังนั้นรู้สึกตกใจมากเขาจึงรับยานั้นมาจากน้องพร้อมทั้งพูดเตือนน้อง ให้ระลึกรถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นกับครอบครัวที่พล และพัน อยู่กับแม่ตามลำพังเนื่องจากพ่อและแม่แยกทางกัน สาเหตุเพราะพ่อติดเหล้า เล่นการพนันเวลาเขาก็หาเรื่องทะเลาะกับแม่ทุบตีแม่ ลูกๆ ก็ถูกตบ เตะ ทุกครั้งที่เข้าไปห้าม จนต้องพยายามแอบพ่อทุกครั้งที่พ่อเมากลับมา ระยะเวลาหลังพ่อไปติดยาบ้า ยิ่งอาละวาดทำร้ายแม่และลูกๆ จนแม่ต้องตัดสินใจพาพลและพันหนีมาอยู่กันตามลำพัง แม่ได้ดูแลพลและน้องเป็นอย่างดีเท่าที่แม่ทำได้ พลให้สัญญากับแม่ว่าจะตั้งใจเรียน ผลจากความพยายาม พลได้ทุนรัฐบาลเรียนถึงระดับปริญญาเอก และปัจจุบันเพื่อนๆ ขอมอบรับให้เป็นประธานของโรงเรียน เขายังเตือนเพื่อนๆ โดยเล่าเรื่องครอบครัวให้เพื่อนฟัง เขาชักชวนเพื่อนตั้งกลุ่มติว ทำกิจกรรมและเล่นกีฬา มีเพื่อนบางคนที่ไม่เชื่อ ยังคงใช้ยาบ้า ในที่สุดเพื่อน 2 - 3 คน เริ่มขาดเรียน ความจำลอะเลือนเหมือนลอยบ่ออยากเรียนเริ่มแย่ลง และที่สลดใจที่สุดคือ ในเช้าวันหนึ่งที่ทุกคนยังมาไม่ถึงโรงเรียนเพื่อนที่เคยเรียนดีโคตคิกตาย ทิ้งไว้แต่ความทรงจำเกี่ยวกับการใช้ยาและเพื่อนอีก 2 คน ต้องเข้ารับการบำบัดรักษาพร้อมอาการวาดระแวง

พลบอกกับพันว่า เพื่อนเคยนำยาบ้ามาให้ เพื่อให้ดูหนังสือได้คึกๆ และมีความกล้ามากขึ้นแต่เขาไม่คิดจะลอง ประสบการณ์ของครอบครัวเขา ยังไม่ลืมไปจากความทรงจำ พลจึงบอกให้พันฟังว่า "คนเราต่างก็มีคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน ให้ค้นหาให้เจอและนำมาใช้นอกไปใช้มันจะติดตัวเราตลอดไป" พันได้ฟังดังนั้น จึงเข้าไปกอดพลและกล่าวกับพลว่า "ขอบคุณครับพี่" พลดีใจที่น้องเชื่อฟังเขาและยังได้รับความไว้วางใจจากเพื่อนๆ ที่โรงเรียน เขาบอกกับตนเองว่าเขาจะรักษาความเชื่อมั่นเหล่านี้ไว้ตลอดไป เพื่อตัวเขาและครอบครัว

ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้" (แผนการสอน เรื่อง "คุณค่าในตน")	
ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. นักเรียนคิดว่าพลรัฐสักอย่างไรกับตนเอง เพราะเหตุใด	- รัฐสักภูมิใจในตนเอง เพราะพลไม่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด และยังแนะนำเพื่อนและปกป้องน้องจากยาเสพติด
2. นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคำกล่าวของพลที่ว่า "คนเราต่างมีคุณค่าในตนเองแตกต่างกันให้ค้นหาให้เจอและนำมันออกมาใช้ มันจะติดตัวเราตลอดไป" เพราะเหตุใด	- เห็นด้วยกับคำกล่าวนั้น เพราะเราทุกคนย่อมมีคุณค่าในตน แต่อาจแตกต่างกัน ความดีและความสามารถของแต่ละบุคคลก็ย่อมแตกต่างกันและเราก็สามารถพัฒนาได้
3. ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับพล นักเรียนจะปฏิบัติเช่นเดียวกับพลหรือไม่ เพราะเหตุใด	- ปฏิบัติเช่นเดียวกับพล เพราะยาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดี การเตือนเพื่อนและน้องให้เห็นถึงพิษภัยของยาเสพติด และชักชวน ให้เพื่อนร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ถูกต้อง
4. ให้นักเรียนบอกแนวทางปฏิบัติ ที่จะรักษาความภูมิใจของตนเองในการป้องกันตนเอง ครอบครัว และเพื่อนจากการแพร่ระบาดของยาเสพติด	- ไม่ลอง - ไม่เชื่อคำชักชวนเรื่อง การใช้จ่ายในทางที่ผิด - แนะนำถึงโทษ พิษภัย และสถานการณ์เสี่ยงที่อาจเกี่ยวข้องกับยาเสพติดแก่สมาชิกในครอบครัว และเพื่อน

แผนการสอนที่ 7 เรื่อง "สังคมพหุวัฒนธรรม ร่วมใจรับผิดชอบ"

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 90 นาที

วันที่ 27 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้: นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อบทบาทความรับผิดชอบของตนเองในการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชน จากยาเสพติด และการแพร่ระบาดของยาเสพติด

- จุดประสงค์นำทาง:**
1. แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทของตนเองในการป้องกันตนเอง และครอบครัวจากยาเสพติด
 2. แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทของตนเองในการป้องกัน การแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนและชุมชน
 3. แสดงความคิดเห็นต่อบทบาทในการเป็นผู้นำ ในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียน และชุมชน

สาระสำคัญ: สภาพปัจจุบันมีการแพร่ระบาดของยาเสพติดมากขึ้น การที่ทุกคนมีส่วนร่วมในความรับผิดชอบด้วยการดูแลตนเองไม่ให้ใช้ยาเสพติด และแสดงบทบาทในการเป็นผู้นำในการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในโรงเรียนและชุมชน

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นสร้างความรู้ ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (20 นาที)	- นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูนำสนทนาด้วยคำถาม" นักเรียนคิดอย่างไรกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในปัจจุบัน" - ครูสุ่มถาม 3 - 4 คน - ครูอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ - ให้เปิดเผยตนเอง โดยครูถามว่า "นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อข่าวที่ได้ยิน"	- ข่าวจากหนังสือพิมพ์

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นจัดระบบความคิดความเชื่อ สะท้อนความคิด/อภิปราย - กลุ่มเล็ก (20 นาที) ความคิดรวบยอด -กลุ่มใหญ่ (15 นาที) ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (20 นาที) ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (15 นาที)	- ครูสุ่มถาม 3 - 4 คน โดยไม่ต้องสรุป - นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน อภิปรายประเด็นตามใบงาน 1 - ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม - นักเรียนกลุ่มเดิม อภิปราย ประเด็นตามใบงาน 2 - ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบงาน 1 - ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้" - ใบงาน 2 - ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. ข่าวนั่งสื่อพิมพ์
2. ใบงาน
3. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจและการแสดงความรู้สึกในกลุ่ม
2. สังเกตการมีส่วนร่วม
3. จากการรายงานผลงานกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอนเรื่อง " สังคมพหุวัฒนธรรม ร่วมใจรับผิชอบ ")

คำแนะนำ ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (10 นาที)

1. จากข่าวที่นักเรียนได้ฟังจบไปแล้ว นักเรียนคิดว่า เหตุใดจึงเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว
2. เพราะเหตุใดผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์จึงไม่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนสาว 2 คนนั้น
3. ถ้านักเรียนสาว 2 คนนั้นเป็นพี่สาวหรือน้องสาวของนักเรียน นักเรียนจะทำ

อย่างไร

ใบงาน 2

(แผนการสอนเรื่อง " สังคมพหุวัฒนธรรม ร่วมใจรับผิชอบ ")

คำแนะนำ ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 9 คน ร่วมอภิปรายเพื่อให้ได้ข้อสรุปตามหัวข้อที่ครูมอบหมาย (เวลา 10 นาที) แล้วส่งตัวแทนกลุ่มรายงานในกลุ่มใหญ่ (เวลา 10 นาที)

ถ้านักเรียนไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีกในสังคม นักเรียนคิดว่านักเรียนและบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ควรมีส่วนรับผิดชอบอย่างไรบ้าง

หนังสือพิมพ์ เรื่อง นักเรียนอาชีวะสุดซัว รุมโทรมนักเรียนสาวกลางกรุง

(แผนการสอนเรื่อง " สังคมพหุวัฒนธรรม ร่วมใจรับผิชอบ ")

เมื่อเวลา 17.45 ของวันที่ 22 พฤษภาคม 2542 บนรถเมล์สายสนามหลวง-หนองแขม มีนักเรียนอาชีวะชาย 5 คน ได้ขึ้นมาบนรถเมล์ด้วยอาการที่มึนเมา เอะอะเสียงดังบนรถเมล์ และแสดงอาการหยาบซ้ำ พุดจาข่มขู่ผู้โดยสาร และพนักงานเก็บค่าโดยสาร และพุดจาถวมนลามนักเรียนสาว 2 คน โดยไม่มีใครกล้าเข้าไปเกี่ยวข้อง จนกระทั่งถึงที่ก่อเหตุในย่านบางแค ได้ใช้มีดจี้บังคับนักเรียนสาว 2 คน ในลงจากรถ และพาไปที่ห้องแถวร้างแห่งหนึ่งกระทำการข่มขืนจนสำเร็จ แล้วหลบหนีไป ปล่อยให้นักเรียนสาวพาร่างสับกสะบอมเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อเวลา 05.00 น.ของวันใหม่

ใบความรู้สำหรับครู " แนวคิดที่ควรได้" (แผนการสอนเรื่อง " สังคมพินัย ร่วมใจรับผิดชอบ ")	
ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. จากข่าวที่นักเรียนได้ฟังจบไปแล้ว นักเรียนคิดว่า เหตุใดจึงเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว	- เพราะวัยรุ่นที่ก่อเหตุอยู่ในสภาพเมินเมา ซึ่งอาจจะเกิดจากการใช้ยาเสพติด - ผู้ที่เห็นเหตุการณ์ไม่กล้าเข้าไปเกี่ยวข้องหรือให้ความช่วยเหลือผู้ที่ถูกทำร้าย - ผู้ที่เห็นเหตุการณ์ไม่มีจิตสำนึกในการที่จะช่วยเหลือผู้ที่ถูกทำร้าย
2. เพราะเหตุใดผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ จึงไม่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนสาว 2 คนนั้น	- บางคนอาจไม่เห็นเหตุการณ์ หรือบางคนอาจไม่ยอมเดือดร้อน หรือกลัวถูกทำร้าย ซึ่งแสดงถึงการไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ถ้านักเรียนสาว 2 คนนั้น เป็นพี่สาวหรือน้องสาวของนักเรียน นักเรียนจะอย่างไร	- รีบให้ความช่วยเหลือโดยวิธีการต่างๆ เช่น ร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น หรือโทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น
4. นักเรียนคิดว่านักเรียนและบุคคลอื่นๆ ในสังคม ควรมีส่วนรับผิดชอบต่ออย่างไรบ้าง	- คอยสอดส่อง เมื่อพบเห็นเหตุการณ์ผิดปกติ ควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ - เข้าช่วยเหลือเมื่อพบเหตุเหตุการณ์ - ร่วมเป็นสมาชิกหรือจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัคร เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือ - ช่วยให้สังคมตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด โดยผ่านสื่อต่างๆ

แผนการสอนที่ 8 เรื่อง ปฏิเสธไม่เสียสัมพันธ

สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 60 นาที

วันที่ 28 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์ที่อาจถูกชักชวนให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ และขายยาเสพติดได้ถูกต้องตามขั้นตอนการปฏิเสธ

จุดประสงค์นำทาง :

1. วิเคราะห์สถานการณ์ที่ควรปฏิเสธเพื่อนได้
2. อธิบายหลักและขั้นตอนการปฏิเสธได้
3. แสดงการปฏิเสธเพื่อนในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการถูกชักชวนให้ไปใช้หรือ ขายยาเสพติดได้ถูกต้องตามขั้นตอนของหลักการปฏิเสธ

สาระสำคัญ : กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นอย่างมาก การที่นักเรียนสามารถปฏิเสธการชวนของเพื่อน ให้มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดอย่างได้ผล โดยไม่เสียสัมพันธภาพจะช่วยป้องกันนักเรียนจากปัญหาเสพติดได้

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (5 นาที) สะท้อนความคิด/ อภิปราย (5 นาที) ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (5 นาที)	- นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูถามว่า "นักเรียนเคยปฏิเสธเพื่อนบ้างหรือไม่" และถามต่อว่า "สถานการณ์ใดบ้าง" - ครูสุ่มถาม 4 - 5 คน - นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน วิเคราะห์ถึงสถานการณ์ที่เคยปฏิเสธเพื่อนตามใบงาน 1 - ครูสุ่มให้ตัวแทนกลุ่มรายงาน 1 -2 กลุ่ม ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบงาน 1 - ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ให้นักเรียน 3 คน แสดงบทบาทสมมติตามสถานการณ์จำลองเรื่อง "เรายังเป็นเพื่อนกันนะ"	- สถานการณ์จำลอง "เรา ยังเป็นเพื่อนกันนะ"
สะท้อนความคิด/ อภิปราย - กลุ่มเล็ก (10 นาที)	- ตัวแทนกลุ่มรายงาน ครูรวบรวมข้อสรุปและอภิปรายเพิ่มเติม - ครูบรรยายประกอบใบความรู้ "หลักการปฏิเสธ"	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้" - ใบความรู้ "หลักการปฏิเสธ"
ขันลงมือกระทำ ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (10 นาที)	- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3 คน ผลัดกันฝึกทักษะปฏิเสธตามสถานการณ์ที่กำหนดในใบงาน 3	- ใบงาน 3
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (5 นาที)	- ประเมินการฝึก โดยให้กลุ่มช่วยกันประเมิน แล้วครูและนักเรียนช่วยสรุปหลักการปฏิเสธ	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง " เรายังเป็นเพื่อนกันนะ"
2. ใบความรู้ เรื่อง " หลักการปฏิเสธ"
3. ใบงานที่ :
4. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้ "

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจ และการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อยและในชั้น
2. สังเกตความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ
3. จากบทสนทนาในการฝึกปฏิบัติ

ใบงาน 1

(แผนการสอน เรื่อง "ปฏิเสธไม่เสียสัมพันธ")

คำแนะนำ นักเรียนรวมกลุ่มละ 9 คน ร่วมกันอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้จนได้ข้อสรุปแล้ว
เตรียมตัวแทน 1 คน นำเสนอหน้าชั้น (10 นาที)

สถานการณ์ใดบ้างที่ควรหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธเพื่อน เพราะเหตุใด

ใบงาน 2

(แผนการสอน เรื่อง "ปฏิเสธไม่เสียสัมพันธ")

คำแนะนำ ให้นักเรียนกลุ่มเดิม ร่วมกันวิเคราะห์บทบาทสมมุติจากสถานการณ์จำลองที่นักเรียน
ได้ชมไปแล้ว ว่าการปฏิเสธที่เห็นเป็นการปฏิเสธที่ดีหรือไม่ อย่างไร และเป็นการ
ปฏิเสธที่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ (10 นาที) เมื่อได้ข้อสรุปแล้วเตรียมตัวแทน 1 คน
นำเสนอหน้าชั้น (เวลา กลุ่มละ 5 นาที)

ใบงาน 3

(แผนการสอน เรื่อง "ปฏิเสธไม่เสียสัมพันธ")

คำแนะนำ นักเรียนรวมกลุ่ม 3 คน เพื่อฝึกทักษะปฏิเสธตามหลักการปฏิเสธที่ดี กลุ่มละ 1
สถานการณ์จากสถานการณ์ต่อไปนี้ โดยคิดบทสนทนาเอง แล้วผลัดกันชวนปฏิเสธ
และสังเกตการณ์ (10 นาที) เมื่อได้ข้อสรุปแล้วเตรียมตัวแทน 1 คน นำเสนอหน้า
ชั้น (เวลา กลุ่มละ 5 นาที)

สถานการณ์ที่ 1 เมื่อเพื่อนชวน และเข้าซื้อให้ลองสูบบุหรี่

สถานการณ์ที่ 2 เมื่อเพื่อนชวน และเข้าซื้อให้ลองดื่มเบียร์ หรือดื่ม สุรา

สถานการณ์ที่ 3 เมื่อเพื่อนชวน และเข้าซื้อให้ลองสูบบุหรี่

สถานการณ์จำลอง เรื่อง " เรายังเป็นเพื่อนกันนะ "

สถานการณ์ : โอ กับ บอย เป็นเพื่อนสนิทกัน บ้านอยู่ใกล้ๆ กัน ไปโรงเรียนด้วยกันเสมอ ต่อมาสองคนนี้ไปลองใช้ยาบ้า แล้วคิดมากจนไม่มีเงินซื้อยาบ้า จึงต้องหางานด้วยการขายยาบ้า แล้วได้ค่าตอบแทน ด้วยการได้ใช้ยาบ้าฟรี มาก น้อย ตามจำนวนที่ขายได้ โอ และ บอย จึงต้องพยายามชวนเพื่อนในชั้นเรียนให้ใช้ยาบ้าด้วย

หน้าห้องนำชายของโรงเรียน

บอย : เฮ้ย! วิทย์ เป็นไงบ้างวะ

วิทย์ : ถ้ามึงอะไรล่ะ

บอย : ก็ผลการเรียนช่วงนี้ของนายนะสิ

วิทย์ : นายมาสนใจอะไรกับผลการเรียนของเรา

บอย : นายก็บอกมาก่อนสิว่าเป็นอย่างไร ?

วิทย์ : ก็แพ้เจ้าเฉลิมพล อยู่นิดหน่อย

บอย : เรามีวิธีช่วยให้ นายชนะเจ้า เฉลิมพล ได้นะ สนใจไหม?

วิทย์ : ทำอย่างไรล่ะ

โอ : เรามียาที่ทำให้ นายอ่านหนังสือได้นาน ตื่นตัวจะได้เรียนได้ดีขึ้น

วิทย์ : ยาบ้าหรือเปล่า

โอ : เขาเรียกยาขยัน นี่ไง ตีนะ เอาไปลองไหม?

บอย : ดิจริง ๆ นะ เราเคยลองแล้ว ได้ผลตีนะ

วิทย์ : ไม่เอาหรือเราไม่ชอบยาพวกนี้

โอ : ไม่ต้องกลัวหรอก ชั่วแค่ช่วงใกล้สอบเท่านั้น ไม่ติดแน่ เฮ้! เราให้นายลองก่อน
1 ขา พรุ่งนี้ค่อยมาดูกันว่าได้ผลไหม?

วิทย์ : ไม่เอาดีกว่า ขอบใจพวกนายมากนะ

บอย : อะไรวะ ก้าวไปได้ เราอยากช่วยนาย ให้เรียนชนะเฉลิมพลนะ จึงแนะนำให้

วิทย์ : ขอบใจพวกนายจริงๆ แต่เราไม่ชอบ มันไม่ดีกับร่างกาย พวกนายเข้าใจเรานะ ถ้า
นาย ชวนเราไปแข่งฟุตบอล ละก็ ตกหลังทันที

บอย : เออ! นั่น นายพาเราไปซื้อของหมอนนะ เราไม่ได้เอารถมา

วิทย์ : เราต้องไปเรียนคณิตศาสตร์ ไปกับนายไม่ได้หรอก

โอ : ไปไม่นานหรอกนะ ช่วยหมอนนะ

วิทย์ : ไม่ได้จริงๆ วิชาที่สำคัญ เราไม่อยากขาดเรียน

บอย : อะไร ! ไม่รักกันนี้หว่า

วิทย์ : พวกนายเข้าใจเรานะ ไม่โกรธเรานะ ถึงเราจะชอบไม่เหมือนพวกนาย เราก็ยังเป็นเพื่อนกัน ได้ใช่ไหม ?

โอ และ บอย : เออ! เข้าใจ ไม่โกรธก็ได้

ใบความรู้

หลักการปฏิเสธ

1. ปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดงความตั้งใจอย่างชัดเจนที่จะขอปฏิเสธ
2. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น การอ้างความรู้สึกจะทำให้โต้แย้งได้มากขึ้น
3. การขอความเห็นชอบ และแสดงการขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ จะเป็นการรักษาน้ำใจของผู้ชวน
4. เมื่อถูกเข้าชี้ต่อ หรือสบประมาท ไม่ควรหวั่นไหว ไปกับคำพูดเหล่านั้น เพราะจะทำให้ขาดสมาธิในการหาทางออกควรยืนยันการปฏิเสธและหาทางออกโดยเลือกวิธีต่อไปนี้
 - 4.1 ปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้งใช้ข้ออ้าง พร้อมทั้งบอกสาเหตุที่เลี่ยงจากเหตุการณ์ไป
 - 4.2 การต่อรอง โดยการหากิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
 - 4.3 การผัดผ่อน โดยการขอขยับระยะเวลาออกไปเพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ

ใบความรู้สำหรับครู

(แผนการสอนเรื่อง " ปฏิเสธไม่เสียสัมพันธ์")

ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. สถานการณ์ใดบ้างที่ควรหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธเพื่อน เพราะเหตุใด	- สถานการณ์ที่ผิดระเบียบของโรงเรียน และอาจผิดกฎหมาย สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดทุกชนิด เช่น เพื่อนชวน หนีเรียน เที่ยวกลางคืน สูบบุหรี่ ดื่มเบียร์ ดื่มเหล้า
2. วิเคราะห์บทบาทสมมุติความสถานการณ์จำลองว่า การปฏิเสธที่เห็นเป็นการปฏิเสธที่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด	- การแสดงบทบาท จากสถานการณ์จำลอง ถ้านักเรียนปฏิเสธเพื่อนได้ และเพื่อนไม่โกรธ ก็เป็นการปฏิเสธที่ประสบความสำเร็จ
3. ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 3 คน เพื่อฝึกทักษะปฏิเสธตามหลักการปฏิเสธ จากสถานการณ์ที่กำหนดให้	- ประเมินตามหลักการปฏิเสธและหาทางออกเมื่อถูกเข้าชี้

แผนการสอนที่ 9 เรื่อง เตือนเพื่อนไว้ให้ห่างไกลยาเสพติด

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 60 นาที

วันที่ 28 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถเตือนเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดให้หลีกเลี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ถูกต้อง

จุดประสงค์นำทาง :

1. วิเคราะห์สถานการณ์ที่ควรเตือนเพื่อนได้
2. อธิบายขั้นตอนการเตือนได้ถูกต้อง
3. แสดงการเตือนเพื่อนในสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน

สาระสำคัญ : กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมวัยรุ่นอย่างมาก การที่นักเรียนสามารถเตือนเพื่อนหรือผู้ใกล้ชิดให้หลีกเลี่ยงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเสี่ยงด้วยวิธีที่เหมาะสม จะช่วยป้องกันเพื่อนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด และกลับมามีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (5 นาที)	นำเข้าสู่บทเรียน โดยครูถามว่า "เมื่อพบเพื่อนกำลังทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสม นักเรียนเคยเตือนเพื่อนบ้างหรือไม่ สถานการณ์ใดบ้าง" ครูสุ่มถาม 4-5 คน	
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (5 นาที)	ครูสรุปถึงสถานการณ์ที่ชวนเตือนเพื่อน	- สถานการณ์ที่ควรเตือน เช่น เมื่อเพื่อนทำผิดกฎหมาย คือมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ให้นักเรียน 2 คน แสดงบทบาทสมมติ 1 สถานการณ์ (ของใครก็ได้)	- ประสบการณ์ของนักเรียนคู่ใดก็ได้ที่น่าสนใจ เช่น เดือนเพื่อนเรื่องลองใช้ยาเสพติด
สะท้อนความคิด/อภิปราย - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- แบ่งกลุ่ม ละ 9 คน อภิปรายตามประเด็นในใบงาน 1	- ใบงาน 1
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ครูสุ่มรายงาน 1-2 กลุ่ม ครูรวบรวมข้อสรุป และอภิปรายเพิ่มเติม - ครูบรรยายประกอบใบความรู้ "หลักการเดือน"	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้" - ใบความรู้ "หลักการเดือน"
ชั้นลงมือกระทำ ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มละ 3 คน (15 นาที)	- แบ่งกลุ่ม 3 คน ฝึกทักษะเดือนเพื่อนตามสถานการณ์ที่กำหนด ตามใบงาน 2	- ใบงาน 2
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (5 นาที)	- ครูสุ่มแสดงบทบาทสมมติหน้าชั้น 1 กลุ่ม - ประเมินการฝึก โดยนักเรียนในกลุ่ม ประเมิน กันเอง ครูช่วยสรุปผลการประเมิน	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. ใบความรู้ "หลักการเตือน"
2. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
3. ใบงาน

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจ และการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อยและในชั้น
2. สังเกตความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ
3. จากบทสนทนาในการฝึกปฏิบัติ

ใบงาน 1

(แผนการสอนเรื่อง "เดือนเพื่อนไว้ให้ห่างไกลยาเสพติด")

คำแนะนำ จากบทบาทสมมุติของเพื่อนตามสถานการณ์จำลองที่นักเรียนได้ชมไปแล้ว ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 9 คน ช่วยกันวิเคราะห์ตามประเด็นต่อไปนี้ (10 นาที) เสร็จแล้วเตรียมตัวแทน 1 คน เพื่อรายงานหน้าชั้น (5 นาที)

1. การเตือนที่เห็น เป็นการเตือนที่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด
2. การเตือนที่เห็นประสบความสำเร็จหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. ถ้าจะให้เป็นการเตือนที่ดี ควรมีแนวทางอย่างไร

ใบงานที่ 2

(แผนการสอนเรื่อง "เดือนเพื่อนไว้ให้ห่างไกลยาเสพติด")

คำแนะนำ ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 3 คน ผลัดกันฝึกทักษะการเตือน ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ต่อไปนี่กลุ่มละ 1 สถานการณ์ โดยคิดบทสนทนาเอง และใช้หลักการเตือน ตามที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (ใช้เวลา 10 นาที) เสร็จแล้วเตรียมแสดงหน้า (เวลากลุ่มละ 5 นาที)

สถานการณ์ที่ 1 เดือนเพื่อนที่สูบบุหรี่

สถานการณ์ที่ 2 เดือนเพื่อนที่ดื่มกา

สถานการณ์ที่ 3 เดือนเพื่อนที่ใช้ยาบ้า

สถานการณ์ที่ 4 เดือนเพื่อนที่เที่ยวคาราโอเกะ

สถานการณ์ที่ 5 เดือนเพื่อนที่ชวนหนีเรียนไปเที่ยวมั่วสุม

สถานการณ์ที่ 6 เดือนเพื่อนที่ชวนไปร่วมงานสังสรรค์ที่มีการใช้ยาเสพติด

ใบความรู้ หลักการเดือน
การเดือน เป็นกาสื่อสารที่ดีและสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความเข้าใจ เพื่อให้ผู้อื่นมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทำให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข   ขั้นตอนการเดือน   1. บอกความรู้สึกของตนเองอย่างจริงจัง โดยอาจมีหรือไม่มีเหตุผลประกอบการบอกความรู้สึกทำให้ถูกโต้แย้งได้ยากกว่าการใช้เหตุผล 2. บอกพฤติกรรมที่ต้องการเดือนของผู้เดือนอย่างตรงไปตรงมา 3. ถามความเห็นของอีกฝ่าย เพื่อเป็นการรักษาน้ำใจของอีกฝ่าย แสดงถึงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"	
ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. ให้นักเรียนวิเคราะห์บทบาทสมมุติจากสถานการณ์จำลองว่า การเดือนที่เห็นเป็นการเดือนที่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด	- นักเรียนสามารถตอบได้ตามเหตุผลของกลุ่มอย่างอิสระ
2. การเดือนที่เห็นจากสถานการณ์จำลองประสบความสำเร็จหรือไม่ เพราะเหตุใด	- การแสดงบทบาทจากสถานการณ์จำลอง ถ้านักเรียนเดือนเพื่อนได้ และเพื่อนกล้อยตามยอมเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่เหมาะสมก็เป็นการเดือนที่ประสบความสำเร็จ
3. ถ้าจะให้เป็นการเดือนที่ดี ควรมีแนวทางอย่างไร	- นักเรียนสามารถตอบได้ตามเหตุผลของกลุ่มอย่างอิสระ
4. ให้นักเรียนกลุ่มละ 3 คน ผลัดกันฝึกทักษะการเดือน ตามสถานการณ์ที่กำหนด	- ประเมินตามหลักการเดือน

แผนการสอนที่ 10 เรื่อง รู้คิดแก้ปัญหาพาสใจ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 60 นาที

วันที่ 28 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถตัดสินใจและแก้ไขปัญหาได้เมื่ออยู่ในสถานการณ์เสี่ยง

- จุดประสงค์นำทาง :
1. ระบุระดับความรุนแรงของปัญหาที่เป็นสถานการณ์เสี่ยงได้
 2. จันทาสาเหตุของปัญหาที่เป็นสถานการณ์เสี่ยงได้
 3. เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของทางเลือกในการแก้ปัญหาได้
 4. ตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
 5. สนอแนะแนวทางปฏิบัติในการตัดสินใจแก้ปัญหาเมื่ออยู่ในสถานการณ์เสี่ยงให้กับเพื่อนและผู้อื่น ได้

สาระสำคัญ : มีสถานการณ์หลายสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเกี่ยวข้องกับกาที่นักเรียนอาจถูกชักชวนล่อลวงให้ลองเสพ ให้ซื้อและขายยาเสพติดตลอดจนขายผล ไปสู่ผู้อื่นมากขึ้นจากบุคคลใกล้ชิด หรือคนแปลกหน้า หากนักเรียนได้ฝึกทักษะการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาจนเกิดทักษะแล้ว จะสามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองจากสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ และยังแนะนำเพื่อนและผู้ใกล้ชิดอีกด้วย

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (5 นาที)	- ครูเล่าให้นักเรียนฟังเรื่อง ข่าวจากหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับงานปาร์ตี้ของวัยรุ่นบางกลุ่ม มีการใช้ยาเสพติดร่วมด้วยแล้วถูกตำรวจจับ - ครูถามว่า "นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดจึงมีเรื่องเช่นนี้ และผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร" สุ่มถาม 4 - 5 คน	- ข่าวหรือหัวข้อข่าวที่ตำรวจบุกทลายงานปาร์ตี้ยาเสพติด

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (5 นาที)	ครูช่วยสรุปสถานการณ์เสี่ยง และเพิ่มเติมว่าเราควรป้องกันตนเองโดยมีการตัดสินใจที่ดี บรรยาย "ขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไข้ปัญหา" เพิ่มเติม	ใบความรู้ "ขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไข้ปัญหา"
ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (10 นาที) สะท้อนความคิด/ อภิปราย	เลือกตัวแทนนักเรียนอ่าน กรณีศึกษา เรื่อง "ปัญหาของพิมพา"	กรณีศึกษาเรื่อง "ปัญหาของพิมพา"
- กลุ่ม 9 คน (10 นาที)	มอบหมายงานให้นักเรียนกลุ่ม 9 คนทำงานตามใบงาน 1	ใบงาน 1
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที) ข้ันลงมือกระทำ ประยุกต์แนวคิด	สุ่มกลุ่มให้รายงาน/ครูช่วยสรุปประเด็นสำคัญตามใบสรุปความรู้สำหรับครู	ใบสรุปความรู้สำหรับครู"แนวคิดที่ควรได้"
- กลุ่มเล็ก (10 นาที)	มอบหมายงานให้นักเรียนกลุ่มเดิมฝึกแก้ไข้ ปัญหาจากกรณีศึกษาด่าง ๆ ตามใบงาน 2	ใบงาน 2
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	ตัวแทนกลุ่มรายงาน/ครูช่วยสรุป ครูสรุปขั้นตอนการตัดสินใจแก้ไข้ปัญหา	

สื่อการสอน :

1. ใบความรู้ เรื่องขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหา
2. แผ่นใสสรุป "ขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ปัญหา"
3. กรณีศึกษา เรื่อง "ชะตากรรมของพินพา"
4. ใบงาน
5. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

การประเมินผล :

1. สังเกตการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น / อภิปรายกลุ่ม
2. ตรวจสอบผลการรายงานกลุ่ม

ใบงานที่ 1

(แผนการสอนเรื่อง "รู้จักแก้ปัญหาพาสุงใจ")

ให้นักเรียนรวมกลุ่ม 9 คน ร่วมกันแก้ปัญหาจากกรณีศึกษาเรื่อง "ชะตากรรมของพิมพา" โดยวิเคราะห์ขั้นตอนต่างๆ ตามหลักการแก้ไขปัญหา 5 ขั้นตอนที่เรียนมา และบันทึกลงในแบบบันทึกนี้ (เวลา 10 นาที)

1. กำหนดปัญหา ปัญหาของพิมพาคือ.....

2. กำหนดทางเลือกในกรณีแก้ปัญหาของพิมพามี.....ทางเลือก คือ

1.....

2.....

3.....

3. วิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละทางเลือก คือ

ทางเลือก

ข้อดี

ข้อเสีย

1.....

2.....

3.....

4. พิมพาควรตัดสินใจเลือกทางเลือก.....

เพราะว่า.....

5. วิธีแก้ไขข้อเสียของทางเลือกที่ตัดสินใจเลือกคือ.....

.....

ใบงาน 2

(แผนการสอนเรื่อง "รู้จักแก้ปัญหาพาสใจ")

คำแนะนำ ให้นำเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 9 คน ร่วมกันวิเคราะห์การตัดสินใจและแก้ไข ปัญหาตามกรณีศึกษาที่มอบหมายให้โดยยึดหลักการแก้ปัญหาที่ได้เรียนมาแล้ว (10 นาที) หลังจากนั้นให้ส่งตัวแทนกลุ่มรายงานหน้าชั้น (เวลา 5 นาที)

กรณีศึกษา เรื่อง สาขาของพี่เบิ้ม

เขต เป็นนักเรียนชั้น ม.2 ของโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง เขาเห็นพี่เบิ้มซึ่งเป็นนักเรียนชั้น ม. 5 กำลังขายยาบ้าให้กับเพื่อนนักเรียนในห้องน้ำชายหลังโรงเรียน พี่เบิ้มขู่ เขต ว่าถ้านำเรื่องนี้ไปบอกครู เขต ต้องเจ็บตัวแน่ ทางที่ดีขอให้ เขต มาเป็นสาขาหาลูกค้าให้กับพี่เบิ้มดีกว่า จะได้มีเงินใช้มากๆ ด้วย เขตรู้ว่าพี่เบิ้มเป็นผู้มีอิทธิพลในโรงเรียน ถ้าเขาขอมตามติๆ เขาจะไม่เจ็บตัว แต่เขาคงต้องเป็นทาสพี่เบิ้มตลอดไป

ถ้านักเรียนเป็น เขต นักเรียนจะตัดสินใจและแก้ไขปัญหานี้อย่างไร.....

กรณีศึกษาเรื่อง "ชะตากรรมของพิมพา"

(แผนการสอนเรื่อง "รู้จักแก้ปัญหาพาสใจ")

พิมพา เป็นนักเรียนชั้น ม.4 ของโรงเรียนแห่งหนึ่ง พ่อของพิมพาเคยทำงานบริษัทเงิน ทุนหลักทรัพย์ แต่ขณะนี้ถูกปลดออก เนื่องจากสภาวะทางเศรษฐกิจไม่ดี แม่ของพิมพาเคยเป็นแม่บ้านเฉยๆ ตอนที่พ่อมีงานทำ แต่ขณะนี้ทั้งพ่อและแม่ ต้องช่วยกันทำงาน โดยการเปิดร้านอาหารที่บ้านพิมพาและน้องๆ อีก 2 คน ต้องมีการช่วยงานทางบ้านมากขึ้น โดยเสิร์ฟอาหาร ล้างถ้วย ล้างชาม ทำความสะอาดร้าน เมื่อกลับมาจากโรงเรียนหรือในวันหยุด พิมพารู้สึกเหนื่อยเพราะกว่าจะได้พักผ่อนและทำการบ้านเสร็จประมาณเที่ยงคืนค่าใช้จ่ายรายวันที่เคยได้รับก็น้อยลง

กานดาและโสภี เป็นเพื่อนสนิทของพิมพาที่เคยเที่ยว เล่นด้วยกัน เมื่อครั้งฐานะครอบครัวของพิมพายังดีอยู่ ได้มาแสดงความเห็นใจปลอบโยนในชะตากรรมที่พิมพาได้รับ และเชิญชวนให้พิมพากินยาชนิดหนึ่งซึ่งจะทำให้สดชื่น กระปรี้กระเปร่า ทำงานและอ่านหนังสือได้นานโดยไม่เหนื่อยหรืออ้วน พิมพาทำตามก็รู้สึกว่าได้ผลดีตามที่เพื่อนบอกในระยะแรก แต่ต้องเพิ่มปริมาณยาขึ้นเรื่อยๆ เธอจึงใช้เงินเปลืองขึ้น เพื่อนทั้งสองจึงแนะนำว่า ลูกค้าที่มาจับประทานร้านพิมพาเป็นผู้ใช้แรงงานเสียส่วนใหญ่ ขอให้พิมพาคิดต่อขายยาบ้ากับคนงานเหล่านั้น เพื่อจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปพิมพากลับรู้สึกอ่อนเพลียมากขึ้น ในขณะนี้พิมพารู้สึกดีแล้วว่าตนเองคิดผิดที่ใช้จ่ายบ้านนี้ เธอต้องการจะเลิกใช้จ่ายยาบ้าให้ได้ และไม่ยอมเป็นผู้เผยแพร่หายนภัยด้วยวิธีนี้

แก่คนอื่นต่อไปอีก แต่ไปรู้อะไรจะทำอย่างไร ถ้าพ่อแม่วี๊ดท้วงพ่อแม่เสียใจ ถ้าครูรู้คงถูกไล่ออกจากโรงเรียนแน่

ถ้านักเรียนเป็น พินพา นักเรียนจะตัดสินใจแก้ไขปัญหายังไง

ใบความรู้

เรื่องขั้นตอนการตัดสินใจและแก้ไขปัญหายังไง

การตัดสินใจในการแก้ปัญหา เป็นการเลือกทางในการแก้ปัญหาที่มีทางเลือกมากกว่า 1 ทางเลือก ในการเผชิญปัญหาที่หาทางออกไม่ได้ และการตัดสินใจแก้ปัญหานั้น อาจส่งผลกระทบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ฉะนั้นจึงควรให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจที่รอบคอบ โดยอาศัย ข้อมูลที่ถูกต้อง เหมาะสม ทันสมัย และเพียงพอ

ในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหายังไงแต่ละครั้ง ควรกำหนดขั้นตอนเลือกกระบวนการตัดสินใจด้วยวิธีการที่มีระบบและมีเหตุผล เป็นกระบวนการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหายังไง 5 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา เป็นขั้นตอนที่กำหนดให้ชัดเจนว่า อะไรคือปัญหาที่แท้จริง
2. การค้นหาสาเหตุของปัญหาและกำหนดทางเลือก โดยพิจารณาจากสาเหตุของปัญหา

และพัฒนาทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ในการแก้ไขปัญหายังไง

3. การวิเคราะห์ทางเลือก โดยการประเมินทางเลือกแต่ละทางเลือกว่าเกิดผลดี ผลเสีย อะไรตามมา และสามารถปฏิบัติได้หรือไม่ โดยใช้ข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ หรือหาข้อมูลประกอบเพิ่มเติม

4. การตัดสินใจเลือก วิธีแก้ปัญหายังไง จากทางเลือกต่างๆ ด้วยเหตุผลและข้อมูลที่มีโดยอาศัยหลักจริยธรรม ค่านิยม และหลักกฎหมาย มาเป็นเกณฑ์ ในการตัดสินใจด้วย

5. การแก้ไขข้อเสียของทางเลือก เสนอแนะวิธีการแก้ไขข้อเสียที่เกิดจากวิธีแก้ปัญหายังไงที่เลือกใช้ ถ้าทดลองใช้แล้วได้ผลก็สรุป เป็นแนวปฏิบัติจริง

ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้" แผนการสอน เรื่อง "รู้จักแก้ปัญหาพาสใจ"	
ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. กำหนดปัญหา ปัญหาของพิมพา คือ	- เสี่ยงต่อการใช้และขายยาเสพติด
2. สาเหตุของปัญหา คือ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหาของพิมพา มี.....ทางเลือก คือ 1..... 2..... 3.....	- พิมพาต้องช่วยครอบครัวขายอาหารจนตึก และไม่มีเวลาอ่านหนังสือ - ทางแก้ปัญหาเป็นไปได้หลายทาง ครูควร พิจารณาการตัดสินใจของนักเรียนที่เป็นแนว ทางบวก เช่น เลิกใช้ยาเสพติด ไม่ขายยาเสพติด ติดแก้ลูกค้า จัดเวลาอ่านหนังสือใหม่
3. วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสียของแต่ละทางเลือก ทั้ง 3 ทางเลือก	- ประเมินตามใบความรู้ ขั้นตอนการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา (ดูความมีเหตุผล)
4. พิมพาควรตัดสินใจเลือกทางเลือก.....	- ควรตัดสินใจไม่ใช่ ไม่ขายยาเสพติด (ไม่ เสี่ยง)
5. การแก้ไขข้อเสียของทางเลือกที่ตัดสินใจ	- พิจารณาจากเหตุผลของนักเรียน

แผนการสอนที่ 11 อารมณ์ไหนดี
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 90 นาที

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้ : นักเรียนสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการกับอารมณ์ได้

- จุดประสงค์นำทาง :**
1. เปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการแสดงอารมณ์ได้
 2. เลือกวิธีการจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้
 3. สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ
 4. แนะนำเพื่อนและผู้อื่น ในเรื่องการควบคุมอารมณ์

สาระสำคัญ : เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตมีผลทำให้เกิดอารมณ์ เมื่อตรงกับมุ่งหวังก็พอใจ ดีใจ เมื่อผิดหวัง ก็เสียใจหรือโกรธ การแสดงออกทางอารมณ์ด้านใดก็ตามที่เกินพอดี หรือขาดการควบคุม เป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม การฝึกทักษะการจัดการกับอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม จะทำให้นักเรียน สามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แล้ว ยังสามารถแนะนำเพื่อนและผู้อื่นให้รู้จักวิธีควบคุมอารมณ์ได้เช่นกันด้วย

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (15 นาที)	- ครูถามนักเรียนว่า" ลักษณะอารมณ์ของคนเรามีอะไรบ้าง" - สุ่มถาม 5 -6 คน โดยไม่ต้องสรุป และให้นักเรียนสังเกตการแสดงออกของอารมณ์ตามสถานการณ์ จำลอง เรื่อง "ชีวิตของน้อย" ที่เพื่อนในชั้นเรียนสาริต	- สถานการณ์จำลอง เรื่อง " ชีวิตของน้อย "
สะท้อนความคิด/ อภิปราย - กลุ่ม 9 คน (15 นาที)	- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม อภิปรายตามใบงาน 1	- ใบงาน 1

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน	เนื้อหา/สื่อ
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (15 นาที) สะท้อนความคิด/ อภิปราย - กลุ่มเล็ก (15 นาที)	- ครูสุ่มรายงาน 2-3 กลุ่ม ครูรวบรวมข้อสรุปและอภิปรายเพิ่มเติม และ บรรยายเรื่อง "ขั้นตอนการจัดการกับอารรมณ์" - ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 9 คน อภิปรายตามใบงาน 2 - ครูสุ่มรายงาน 2- 3 กลุ่มครูรวบรวมข้อสรุปและอภิปรายเพิ่มเติม	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้" - ใบความรู้"ขั้นตอนการจัดการกับอารรมณ์" - ใบงาน 2 - ใบความรู้สำหรับครู "แนวความคิดที่ควรได้"
ชั้นลงมือกระทำ ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (15 นาที)	- ให้นักเรียนแสดงสถานการณ์จำลองเรื่องของน้อย โดยแสดงใหม่ให้ถูกต้องตามใบงาน 3	- ใบงาน 3
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (15 นาที)	- ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินการฝึกทักษะการจัดการกับอารรมณ์ และครูช่วยสรุปขั้นตอนอีกครั้ง	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวความคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. สถานการณ์จำลองเรื่อง "ชีวิตของน้อย"
2. ใบงาน
3. ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"
4. ใบความรู้เรื่อง "ขั้นตอนการจัดการกับอารรมณ์"

การประเมินผล :

1. สังเกตความสนใจและการแสดงความรู้สึในกลุ่ม
2. สังเกตการมีส่วนร่วมอภิปรายในกลุ่ม
3. จากการรายงานผลงานกลุ่ม

ใบงาน 1

(แผนการสอนเรื่อง “ อารมณ์ไหนดี”)

คำแนะนำ เมื่อนักเรียน ได้ชมการแสดงสถานการณ์จำลอง “เรื่องของน้อย” แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 9 คน ร่วมกันอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้ แล้วเตรียมตัวแทน 1 คน เพื่อรายงานหน้าชั้น (15 นาที)

1. เพราะเหตุใดครอบครัวนี้จึงทะเลาะกัน
2. ผลที่เกิดจากการทะเลาะกันคืออะไร
3. ถ้าจะไม่ให้เกิดการทะเลาะกัน สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนจะต้องทำอย่างไร

ใบงาน 2

(แผนการสอนเรื่อง “ อารมณ์ไหนดี”)

คำแนะนำ จากสถานการณ์จำลอง “เรื่องของน้อย” ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 9 คน ช่วยกันวิเคราะห์ขั้นตอนต่าง ๆ ตามหลักการจัดการกับอารมณ์ 4 ขั้นตอน ตามที่เรียนมาแล้ว และบันทึกลงในแบบบันทึก (15 นาที)

สำรวจอารมณ์ : น้อยมีความรู้สึกอย่างไรเมื่อถูกฝ่ายปกครองจับยาบ้าได้ในกระเป๋าหนังสือ
ภาคการณืผลดี – ผลเสีย ของการแสดงอารมณ์

	ผลดี	ผลเสีย

1. ถ้าน้อยแสดงอารมณ์
.....
2. ถ้าน้อยไม่แสดงอารมณ์
.....
3. น้อยควรเลือกวิธีควบคุมอารมณ์โดย.....
.....
4. สำรวจความรู้สึกครั้งสุดท้าย.....
ถ้าน้อยควบคุมอารมณ์ไม่ได้ น้อยจะรู้สึก.....
.....

ใบงาน 3

(แผนการสอนเรื่อง “อารมณ์ไหนดี”)

คำแนะนำ ให้นักเรียนกลุ่มละ 3 คน แสดงสถานการณ์จำลอง “เรื่องของน้อย” ใหม่ให้ถูกต้องตามขั้นตอนการจัดการกับอารมณ์ ตามที่ได้เรียนไปแล้ว โดยให้นักเรียนช่วยกันคิดบทสนทนา หมด แล้วฝึกแสดงบทบาทสมมติเพื่อเตรียมแสดงให้เพื่อนดู 15 นาที)

สถานการณ์จำลองเรื่อง “ชีวิตของน้อย”

(แผนการสอน เรื่อง “อารมณ์ไหนดี”)

น้อยอายุ 15 ปี ถูกครูผู้ปกครองค้นพบยาบ้าในกระเป๋าหนังสือ จึงได้เชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อทำทัณฑ์บน พ่อโกรธมาก เมื่อน้อยกลับมาถึงบ้าน

พ่อ : กลับมาแล้วเธอไว้ตัวดี ทำตัวเหลวไหลจริงนะแก พ่อ แม่ พี่ น้อง พลอยเสียชื่อเสียงไปด้วย แกนี่เลวจริง ๆ

น้อย : พ่อครับฟังผมก่อน

พ่อ : ไม่ต้องมาเรียกฉันว่าพ่อ ดูซิ! อุดสารหัส่งเสียให้เรียนหนังสือ ก็ไม่เรียน กลับไปติดไอ้ยาบ้าเสียนี้ อยากรู้ ออกมาคลั่งเหมือนไอ้พวกที่เป็นข่าวในทีวีหรือยังไง หา !

น้อย : โธ่ ! พ่อไม่ฟังผลเลย เออะอะก็ด่า เออะอะก็ว่า

พ่อ : อ้อ ! แล้วแกทำตัวดีนักรออะ ถึงจะให้ฉันชม

น้อย : ใคร ๆ ก็อยากเป็นคนดีทั้งนั้นแหละพ่อ

พ่อ : รู้แล้วทำไมไม่ทำ ยังมาเถียงอีก ไปให้พ้นหูพ้นตาหน่อย เดี่ยวโดนจนได้

น้อย : พ่อโล่ผมเธอ ! ฝีมือผมจะไม่กลับมาอีกเลย

แม่ : อยู่ที่นี่แหละลูก ไม่ต้องไปไหนทั้งนั้น (หันไปทางพ่อ) พ่อเนี่ยยังงั้นนะ แทนที่จะช่วยให้กำลังใจกลับผลักใส่ได้ส่งลูก

พ่อ : เอ๊ะ ! แม่นี่ยังไง ปล่อยให้ท้ายแม่อยู่เรื่อย มันถึงเป็นอย่างนี้

แม่ : อย่างมาโทษนะ พ่อเองนั่นแหละตัวดี ทำให้ลูกเป็นอย่างนี้

พ่อ : แม่นั่นแหละ.....

แม่ : พ่อนั่นแหละ.....

(เสียงพ่อ แม่ทะเลาะกัน ส่วน “น้อย” ได้วิ่งออกจากบ้านไป)

ใบความรู้

เรื่อง ขั้นตอนการจัดการกับอารมณ์

อารมณ์เป็นความรู้สึกอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจากผลกระทบต่างๆ ภายนอก อารมณ์มีทั้งทางบวกและทางลบ การแสดงอารมณ์บางอย่างโดยปราศจากการควบคุม อาจก่อให้เกิดผลเสียได้ การจัดการหรือควบคุมอารมณ์ เป็นทักษะที่เรียนรู้และฝึกฝนได้ โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ

1. สำรวจอารมณ์ หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น โกรธจนมีอาการมือสั่น ตัวสั่น กัดฟัน กำมือ เป็นต้น
2. คาดการณ์ผลดีหรือผลเสีย ของการแสดงอารมณ์นั้นออกมา
3. ใช้วิธีควบคุมอารมณ์ด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น
 - หายใจเข้า - ออก ยาว ๆ
 - นับเลข 1 - 10 ซ้ำ ๆ (หรือนับต่อไปเรื่อยๆ จนกว่าจะรู้สึกว่าการแสดงอารมณ์สงบลง)
 - ขอเวลานอก โดยการหนีออกไปจากสถานที่นั้น ๆ ชั่วครู่
 - กำหนดลมหายใจ โดยให้สติอยู่ที่การหายใจเข้า - ออก
4. สำรวจความรู้สึกของตนเองอีกครั้งหนึ่ง และชื่นชมกับการที่ตนเองสามารถควบคุมอารมณ์ได้

ใบความรู้สำหรับครู “แนวคิดที่ควรได้”	
ประเด็นปัญหา	แนวคิดที่ควรได้
1. เพราะเหตุใดครอบครัวนี้จึงทะเลาะกัน	- เพราะเกิดความขัดแย้งกัน ต่างคนต่างใช้อารมณ์
2. ผลที่เกิดขึ้นจากการทะเลาะกันคืออะไร	- เกิดความไม่เข้าใจกัน มีปัญหาทางอารมณ์ และทำให้การแก้ปัญหายากขึ้น
3. ถ้าจะไม่ให้เกิดการทะเลาะกัน สมาชิกในครอบครัวจะต้องทำอะไร	- ทุกคนต้องควบคุมอารมณ์รู้เท่าทันอารมณ์ของตน แล้วพูดกัน โดยใช้เหตุผล
4. จากสถานการณ์จำลอง วิเคราะห์ขั้นตอนตามหลักการจัดการกับอารมณ์	
4.1 สสำรวจอารมณ์ : น้อยมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อถูกฝ่ายปกครองจับยาบ้าได้ในกระเป๋าน้ำส้ม	- รู้สึกเสียใจ
4.2 คาดการณ์ผลดี ผลเสียของการแสดงอารมณ์	- ถ้าแสดงอารมณ์ ผลดี คือ ได้ระบายอารมณ์ ผลเสีย คือ ปัญหาลูกหลาน - ถ้าไม่แสดงอารมณ์ ผลดี คือ ได้หยุดคิดทบทวน ผลเสีย คือ มีความกดดัน
4.3 น้อยควรเลือกวิธีควบคุมอารมณ์โดย	- หายใจ เข้า – ออก ยาว ๆ
4.4 สสำรวจความรู้สึกครั้งสุดท้าย	
- ถ้าน้อยควบคุมอารมณ์ไม่ได้ น้อยจะรู้สึก	- จะรู้สึกเสียใจในการกระทำ
- ถ้าน้อยควบคุม อารมณ์ได้ น้อยจะรู้สึก	- จะรู้สึกชื่นชมกับการที่ตนเองสามารถควบคุมอารมณ์ได้
5. แสดงสถานการณ์จำลอง “เรื่องของน้อย” ใหม่ ให้ถูกต้องตามขั้นตอนการจัดการกับอารมณ์	- แสดงการจัดการกับอารมณ์ได้ถูกต้องตามขั้นตอนการจัดการกับอารมณ์ 4 ขั้นตอน

แผนการสอนที่ 12 เรื่อง ความเครียดนั้น...สำคัญไฉน

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

เวลา 90 นาที

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2545

จุดประสงค์การเรียนรู้: นักเรียนสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการกับความเครียดได้

- จุดประสงค์นำทาง:**
1. วิเคราะห์สาเหตุของความเครียดของตนเองได้
 2. ฝึกปฏิบัติวิธีการควบคุมระดับความเครียดของตนเองได้อย่างหลากหลาย
 3. เลือกแนวทางผ่อนคลายและหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เกิดความเครียดกับตนเองได้
 4. ให้คำแนะนำวิธีการจัดการกับความเครียดแก่ผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

สาระสำคัญ: ความเครียดทำให้เกิดความไม่สมดุลของร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจนำไปสู่ความเจ็บป่วยได้ ถ้านักเรียนได้ฝึกทักษะการจัดการกับความเครียดได้อย่างถูกต้องและหลากหลาย จะทำให้เกิดผลดีกับสุขภาพร่างกายและจิตใจของตนเอง และยังสามารถให้คำแนะนำต่อผู้อื่นได้อีกด้วย

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- จรูดถามนักเรียนว่า"เคยรู้สึกเครียดบ้างหรือไม่" "เมื่อเครียดแล้วเป็นประโยชน์หรือเป็นโทษอย่างไรต่อเรา" -ครูสุ่มถามทีละคำถาม	- ความเครียดในระดับน้อย ภาวะระส่ำ ว่าจะมีประโยชน์ต่อบุคคลในการปรับตัวรวบรวมพลังเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ เช่น ความเครียดขณะใกล้สอบ ส่วนความเครียดที่มากเกินไปทำให้เกิดความไม่สมดุลของร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจนำไปสู่ความเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจได้

องค์ประกอบ/กลุ่ม	กิจกรรมการเรียนการสอน	เนื้อหา/สื่อ
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ครูบรรยายประกอบใบความรู้เรื่อง "ความเครียด"	- ใบความรู้ "เรื่องความเครียด"
สะท้อนความคิด/ อภิปราย - กลุ่มเล็ก (10 นาที)	- ให้นักเรียนกลุ่มละ 9 คน ร่วมกัน อภิปรายตามใบงาน 1	- ใบงาน 1
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ครูสุ่มถาม 2-3 กลุ่ม และช่วยสรุป ประเด็นสำคัญ	- ใบความรู้สำหรับครู แนวความคิดที่ควรได้"
ประสบการณ์ - กลุ่มใหญ่ (20 นาที)	- ฝึกผ่อนคลายความเครียดด้วยเทคนิค "การคลายเครียดด้วยตนเอง" โดยครูเป็น ผู้สาธิตการฝึก - ครูสุ่มถามนักเรียน 5-6 คน ว่า "นักเรียน รู้จักผ่อนคลายหรือไม่เพราะเหตุใด" - ครูสรุปประเด็นสำคัญและช่วยเพิ่มเติม วิธีจัดการกับความเครียด ตามใบความรู้วิธี จัดการกับความเครียด	- เทป เรื่อง "การคลาย เครียดด้วยตนเอง" - การคลายเครียดด้วยคน เองสามารถปฏิบัติได้ด้วย ตนเองหากเกิดความเครียด และแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติ เพื่อคลายเครียดได้
ขั้นลงมือกระทำ ประยุกต์แนวคิด - กลุ่มเล็ก (20 นาที)	- ให้นักเรียนกลุ่มเดิม ร่วมกันฝึกปฏิบัติ ตามใบงาน 2	- ใบงาน 2
ความคิดรวบยอด - กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	- ทุ่มประเมนการฝึก 2-3 กลุ่ม ครูสรุปวิธี จัดการกับความเครียดและการนำไปใช้ ตามใบความรู้สำหรับครู " แนวคิดที่ควร ได้"	- ใบความรู้สำหรับครู "แนวคิดที่ควรได้"

สื่อการสอน :

1. ใบความรู้ " ความเครียด" และ " วิธีจัดการกับความเครียด"
2. เทปเสียง
3. ใบความรู้สำหรับครู " แนวคิดที่ควรได้"
4. ใบงาน

การประเมินผล:

1. สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อยและในกลุ่มใหญ่
2. สังเกตความตั้งใจ และการมีส่วนร่วมในการฝึกปฏิบัติ

ใบงาน 1 (แผนการสอนเรื่อง “ความเครียดนั้นสำคัญไฉน”)	
คำแนะนำ	ให้นักเรียนกลุ่มละ 9 คน ร่วมกันอภิปรายตามประเด็นที่ได้ข้อสรุป แล้วเตรียมตัวแทน 1 คน เพื่อนำเสนอหน้าชั้น (10 นาที)
	1. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่า สาเหตุของการเกิดความเครียดนั้น มาจากสาเหตุอะไร

ใบงาน 2 (แผนการสอนเรื่อง “ความเครียดนั้นสำคัญไฉน”)	
คำแนะนำ	ให้นักเรียนกลุ่ม 9 คนเดิม ร่วมกันฝึกผ่อนคลายความเครียดตามสถานการณ์ที่กำหนด โดยนักเรียนช่วยกันเลือกวิธีผ่อนคลายความเครียดที่คิดว่าเหมาะสมกับสถานการณ์คัดบทสนทนาและข้อกำหนดบทบาทเองแล้วผลัดกันฝึกในกลุ่มจนชำนาญเพื่อเตรียมแสดงหน้าชั้น (15 นาที)
สถานการณ์	กลุ่มที่ 1 - 2 ทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรง กลุ่มที่ 3 - 4 ถูกครูเรียกไปคัดเตือนเรื่องผลการเรียน กลุ่มที่ 5 - 6 พ่อแม่ตักงาน/ ในบ้านขาดเงิน

ใบความรู้ เรื่อง “ ความเครียด ”	
ความเครียด เป็นเรื่องของจิตใจที่เกิดความตื่นตัวเตรียมรับเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ไม่น่าพึงพอใจ และเป็นเรื่องที่เราคิดว่าเป็นเรื่องหนักหนา เกินกำลังที่เราจะแก้ไขได้ ทำให้รู้สึกหนักใจและพลอยทำให้อ การฝึกปฏิบัติทางร่างกายขึ้นด้วยหากความเครียดนั้นมีมากและคงอยู่เป็นเวลานาน ความเครียดที่ไม่มากนัก จะเป็นแรงกระตุ้นให้คนเราเกิดแรงมุนานะที่จะเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ได้ คนที่มีความรับผิดชอบสูงจึงมักหนีความเครียดไปไม่พ้น	

แต่ถ้าหากคนเราไม่รู้จักผ่อนคลายความเครียดเสียบ้าง ปล่อยไว้นานสะสมมากเข้า ในที่สุดอาจมีปัญหาคความผิดปกติทางกายและจิตออกมา เป็นผลให้ชีวิตไร้สุข ครอบครัวมีปัญหา และการทำงานก็ด้อยลง

สาเหตุของความเครียด

ความเครียดเกิดจากสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. สาเหตุทางด้านจิตใจ ได้แก่ ความกลัวว่าจะไม่ได้ดังหวัง กลัวจะไม่สำเร็จ หนักใจในงานที่ได้รับมอบหมาย รู้สึกว่าตัวเองต้องทำสิ่งที่ยากเกินความสามารถ มีความวิตกกังวลล่วงหน้ากับสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น เป็นต้น

2. สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงในชีวิต ได้แก่ การเปลี่ยนวัย การแต่งงาน การตั้งครรรภ์ การเริ่มเข้าทำงาน การเปลี่ยนงาน การเกษียณอายุ เป็นต้น

3. สาเหตุจากการเจ็บป่วยทางกาย ได้แก่ การเจ็บไข้ไม่สบายที่ไม่รุนแรง ตลอดไปจนถึงการเจ็บป่วยที่รุนแรงและเรื้อรัง เช่น เบาหวาน มะเร็ง ความดันโลหิตสูง เป็นต้น

โดยปกติแล้วความเครียดภายในจิตใจจะส่งผลทำให้เกิดอาการทางกายที่สังเกตได้อย่างชัดเจนได้แก่ ปวดศีรษะ นอนไม่หลับ เหนื่อยง่าย ท้องผูก ประจำเดือนมาไม่ปกติหรือสภาพทางเพศเสื่อม ปวดต้นคอ และไหล่ ใจสั่น ไม่มีสมาธิ เป็นต้น

ผลเสียที่เกิดจากความเครียด

หากปล่อยให้ตัวเองมีความเครียดสะสมไว้เป็นเวลานานโดยไม่ได้ผ่อนคลายความเครียดเลย จะส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยรุนแรงได้ เช่น โรคประสาท โรคแผลในกระเพาะอาหาร โรคความดันโลหิตสูง โรคมะเร็ง ฯลฯ

ดังนั้น จึงไม่ควรปล่อยให้ตัวเองเครียดอยู่เป็นเวลานาน ควรหาทางผ่อนคลายความเครียดทุกวัน จะช่วยให้จิตสงบ เป็นสุข และสุขภาพร่างกายก็จะดีขึ้นด้วย

วิธีการจัดการกับความเครียด

คนเรามีความสามารถในการจัดการกับความเครียดได้ทุกคนอยู่แล้ว ขอเพียงแต่

1. ต้องรู้จักตัวเองก่อนว่าตัวเองกำลังเครียด
2. รู้จักทบทวนหาสาเหตุของความเครียด
3. ยอมรับสภาพความเป็นจริงของชีวิตในปัจจุบัน และพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนเท่าที่จะทำได้ เพื่อชีวิตดีขึ้น
4. เต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเองก่อนเป็นอันดับแรก

การจัดการกับความเครียด

1. การเสริมสร้าง สุขภาพกายให้แข็งแรง
 - 1.1 การรับประทานอาหารที่มีคุณค่า ครบทั้ง 5 หมู่
 - 1.2 ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ที่เหมาะสมกับตัวเอง
 - 1.3 นอนหลับ ให้เพียงพอ หากนอนไม่หลับควรปรึกษาแพทย์
 - 1.4 หลีกเลี่ยงสารเสพติดทุกชนิด
2. การเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ที่ทำให้เครียด
 - 2.1 ปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสมทั้งที่บ้านและที่ทำงาน
 - 2.2 เปลี่ยนบรรยากาศชั่วคราว เช่น ไปเที่ยวพักผ่อนเพื่อผ่อนคลายเครียด
 - 2.3 ปรับปรุงการทำงาน หรือการเรียน โดยจัดลำดับความสำคัญสิ่งที่รับผิดชอบ เพื่อให้งาน หรือการเรียนบรรลุเป้าหมาย
 - 2.4 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว
3. การเปลี่ยนแปลงที่จิตใจ
 - 3.1 รู้จักมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน
 - 3.2 รู้จักให้อภัย ทำจิตใจให้สบาย
 - 3.3 ไม่คิดท้อถอย มีความพยายามให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ ได้
4. การฝึกผ่อนคลายความเครียด
 - 4.1 การฝึกเกร็งและผ่อนคลายกล้ามเนื้อ
 - 4.2 การฝึกการหายใจ
 - 4.3 การใช้จินตนาการ

ใบความรู้สำหรับครู (แผนการสอนเรื่อง " ความเครียดนั้น...สำคัญไฉน)	
ประเด็นอภิปราย	แนวคิดที่ควรได้
1. ให้นักเรียนสำรวจ และวิเคราะห์ว่าการเกิดความเครียดนั้นมาจากสาเหตุอะไร 2. ให้นักเรียน 9 คน คนเดิม ร่วมกันฝึกผ่อนคลายความเครียดตามสถานการณ์ที่กำหนด โดยนักเรียนช่วยกันเลือกวิธีผ่อนคลายความเครียดที่คิดว่าเหมาะสมกับสถานการณ์ คิดบทสนทนาและกำหนดบทบาทของแล้ว ผลัดกันฝึกในกลุ่มจนชำนาญ เพื่อเตรียมการแสดงหน้าชั้น สถานการณ์ กลุ่มที่ 1 - 2 ทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรง กลุ่มที่ 3 - 4 ถูกครูเรียกไปตักเตือนเรื่องผลการเรียน กลุ่มที่ 5 - 6 พ่อหรือแม่ตกงาน/ในบ้านขาดเงิน	- ส่วนใหญ่เครียดจาก ปัญหาครอบครัว ปัญหาการเรียน ปัญหาการเงิน ปัญหาความรัก - ครูประเมินการฝึกของแต่ละกลุ่ม และให้นักเรียนช่วยกันประเมินการฝึก และสรุปว่า นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกไปแนะนำคนในครอบครัวเพื่อนและคนใกล้ชิดเมื่อมีความเครียดได้